

Insonga naf keltirish — oliy baxt!

Gazeta
1991-yil
21-martdan
chiqa boshlagan

Ishonch

O'zbekiston kasaba uyushmalari Federatsiyasining nashri • 2013-yil 14-mart, payshanba № 30-31 (3224)

Хотин МАМАДАЛИЕВ (Ўзг) баган сурат

Эъзоз

Юртимизда кўklam сурури. Келинчакдек эгилган мажнунтол новдаларида, ўрик, олчанинг шода-шода гулларида, она заминдан бош кўтарайтган ям-яшил майсалару чечакларда баҳор нафаси. Ҳар гўшада Наврўз тараддуди. Маҳаллаю гузарларда, боғу хиёбонларда ободонлаштириш, кўкаламзорлаштириш ишлари авжида. Нуруний онахонлар яхши ниятлар билан сумалакка бугдой ундираётган бўлса, келинчаклар кўklam таомлари тайёрлаб, қалбларга Наврўзи олам нашидасини бахшида этишаётир.

Илк байрам таровати

Ҳа, баҳорнинг аёл қалбидан бошланишини доноларимиз топиб айтишган. Халқаро хотин-қизлар куни айнан баҳорнинг илк байрами сифатида нишонланишида ҳам рамзий маъно бор. Чунки, баҳорни аёлдан, аёлни баҳордан айро тасаввур этиб бўлмайди. Гўзаллик ва нафосат, меҳру муҳаббат рамзи, оила ва жамиятнинг кўрки бўлган аёлларимиз ҳар қанча эъзозга муносиб.

Касаба уюшмалари Федерацияси тизимидаги барча ташкилотларда 8 март — Халқаро хотин-қизлар кунига бағишланган байрам тадбирлари юқори савияда ва кўтаринки руҳда ташкил этилиб, илғор ва фаол аёллар шарафланди.

Жумладан, Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси ташаббуси билан Халқаро хотин-қизлар кунига бағишланган «Дийдор

ширин» мавзуйида икки авлод учрашуви ўтказилди. Унда юртимиз равнақига ҳисса қўшган фахрийлар, Олий Мажлиснинг ҳар икки палатаси, вазирлик ва идоралар, жамоат ташкилотлари касаба уюшмаларининг фаол аъзоларидан юзга яқин аёллар иштирок этди.

Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси Кенгаши раиси Танзила Нарбаева барчани байрам ҳамда яқинлашиб келаётган Наврўз айёми билан қутлади.

— Бир неча кундан бери Халқаро хотин-қизлар куни кенг нишонланмоқда. Мамлакатимизда фақатгина йилнинг бир куни эмас, ҳар куни аёлларга юксак эҳтиром, юксак ҳурмат намунасини кўриб турибмиз, — деди, у. — Президентимизнинг куни кеча Ўзбекистон хотин-қизларига йўллаган байрам табригида

шундай гаплар бор: «...дунёда давлат ва жамиятнинг нуфузи, маданий даражасини кўрсатадиган мезонлар кўп. Лекин ҳар қайси миллат ва халқнинг маънавий камолотини яққол акс эттирадиган шундай бир мезон борки, у ҳам бўлса, жамиятнинг хотин-қизларга бўлган муносабати, ҳурмати билан белгиланади». Ҳақиқатан ҳам мамлакатимизда аёллар масаласи давлат сиёсати даражасига кўтарилган. Уларнинг оилада, давлат ва жамият қурилишида ролини кучайтириш, барча соҳаларда фаол иштирокини таъминлаш учун кенг имкониятлар яратилган. Табрикда айтилганидек, юртимиз иқтисодиётининг барча соҳа ва тармоқларида меҳнат қилаётган аҳолининг 50 фоизга яқинини аёллар ташкил этаёт-

гани ҳам сўзимизнинг исботидир.

Шундан сўнг сўзга чиққан меҳнат фахрийси Дилбар Фуломова шундай деди:

— Хотин-қизлар кўмитасида бутун фаолиятимни аёлларнинг фаоллигини ошириш, ҳаётимиз гуллариининг иқтидорини юзага чиқариш, уларнинг жамиятдаги ўрнини кўтариш, опа-сингиллар, оналар саломатлигини тиклашга бағишладим. Билмаганларимизни устозлардан ўрганиб, шогирдларимизга етказдик. Шогирдларимиз бугун юртимиз равнақи, эл фаровонлиги йўлида фидойилик кўрсатиб, меҳнат қилаётганларидан севинамиз. Шу ўринда таъкидлаш керак, бугун касаба уюшмалари бутун меҳнаткашларнинг, ишчи-ходимларнинг энг ишончли, меҳрибон ташкилотига айланди. Айниқса, тизимда ишловчилар манфаати ва ҳақ-ҳуқуқларини кўзлаб амалга оширилаётган ислохотлар, такомиллаштириш жараёни бизни жуда хурсанд қилди. Чунки, бу ишларни бошқариш, республика бўйича ўзгаришларни амалда татбиқ этиш жуда катта куч талаб қилади. Шу куч касаба уюшмаларида мавжуд.

Шунингдек, меҳнат фахрийси Ҳалима Алимова, иқтисод фанлари доктори, профессор Шарбатхон Абдуллаева, «Маҳалла» хайрия жамоат фонди раиси ўринбосари Гавҳарой Алимова, «Камолот» ЁИХ Марказий кенгаши раисининг биринчи ўринбосари Феруза Муҳаммад-жонова ва бошқалар иштирокчиларни байрам билан табриклаб, касаба уюшмалари томонидан бошланғич ташкилотларга берилаётган эътиборни алоҳида таъкидлаб ўтдилар.

«Наврўз» ансамблининг рақоса қизлари ҳамда таниқли санъаткорлар томонидан ижро этилган кўшиқ ва дилрабо рақслар тадбирга ўзгача файз киритди.

Ўз мухбиримиз.
Икром ҲАСАНОВ
олган сурат

Ободлик бор жойда барака бор

Атроф-муҳитни муҳофаза қилишда фуқаролар ўзини ўзи бошқариш органларининг ўрни ва аҳамияти беқиёс. Пойтахтимиздаги Миллий матбуот марказида «Маҳалла» хайрия жамоат фонди республика бошқаруви томонидан айнан шу мавзуга бағишланган анжуман бўлиб ўтди. Тадбирда «Маҳалла» хайрия жамоат фонди мутасаддилари, ҳамкор ташкилотлар вакиллари, фуқаролар йиғинлари раислари ҳамда оммавий ахборот воситалари ходимлари иштирок этишди.

ОЗОДАЛИК — МАҲАЛЛА КЎРКИ

Фуқаролар йиғинлари худудларини ободонлаштириш ҳамда кўкаламзорлаштириш мақсадида ўтказилаётган ҳашар ўзининг яхши натижасини бермоқда, — деди анжуманда сўзга чиққан «Маҳалла» хайрия жамоат фонди бошқаруви раисининг ўринбосари Гавҳар Алимова. — Ўтган йили ўтказилган ҳашарларда 8,5 миллион нафар киши иштирок этди. 49 минг гектардан зиёд майдон ободонлаштирилди, 20 минг километрдан зиёд ариқ ҳамда лотоклар тозаланиб, 7 млн. тупдан зиёд дарахтларга шакл берилди. Маҳаллаларнинг ички йўллари, йиғин бинолари ва гузарлар атрофига 6 млн. тупга яқин мева ва манзарали дарахт кўчатлари экилди. 500 мингдан зиёд тут ҳамда 2 млн.га яқин гул кўчатлари ўтказилди. 6 мингдан зиёд тарихий обидалар, муқаддас қадамжолар ҳамда қабристонлар ободонлаштирилди.

Йиғилишда кейинги йилларда маҳаллалар ҳаёти тубдан яхшилангани, жамиятимизда амалга оширилаётган туб ижтимоий-иқтисодий ислохотлар маҳаллаларда яхши натижасини бераётганлиги алоҳида таъкидлаб ўтилди.

Дарҳақиқат, эътиборли томони шундаки, бу ишлар нафақат Тошкент шаҳрида, балки мамлакатимизнинг ҳар бир вилоятида кенг кулоч ёйди. Масалан, Фарғона шаҳридаги Шароф Рашидов, Алишер Навоий, Мирзо Улуғбек ҳамда Нодирабегим номли маҳаллаларда замонавий лойиҳалар асосида болалар майдончалари, маиший хизмат кўрсатиш шохобчалари ташкил этилди. Наманган шаҳридаги «Сардоба» маҳалла фуқаролар йиғини худудиди ҳам маиший хизмат кўрсатиш шохобчаси ишга туширилиб, 42 нафар фуқаро иш билан таъминланди.

Тадбирда Наврўз байрами арафасида ўтказиладиган умумхалқ хайрия ҳашари давомида амалга ошириладиган ишлар тўғрисида ҳам ахборот берилди.

Анжуман иштирокчилари атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ва ободонлаштиришда фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари олдида турган муҳим вазифаларга ҳам тўхталдилар.

Тадбир якунида журналистлар ўзларини қизиқтирган саволларга атрофлича жавоб олдилар.

Неъмат РАФИҚОВ,
«Ishonch» мухбири

* * *

Семинар-йиғилиш

Мамлакат Президентининг «Ўзбекистонда фермерлик фаолиятини ташкил қилишни янада такомиллаштириш ва уни ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги Фармони иқтисодий янада ислоҳ қилиш ва либераллаштириш, мамлакат аграр секторини барқарор ва самарали ривожлантириш, аҳоли фаровонлигини юксалтиришнинг энг муҳим бўғини сифатида фермер хўжаликлари роли ва аҳамиятини оширишда катта туртки бўлди. Янги тузилган Ўзбекистон фермерлар кенгаши, вилоят ва туманлар фермерлар кенгашларига катта ваколатлар берилиб, қатъий вазифалар белгиланди.

ҲАМКОРЛИК УФҚЛАРИ

Бинобарин, фермер хўжаликларида муносиб иш шароити ва хавфсиз меҳнат ўринларини яратиш, ходимлар билан амалдаги қонунлар асосида меҳнатга оид муносабатларни шакллантириш, жамоа шартномалари орқали имтиёзлар бериш муҳим аҳамиятга эга.

Қашқадарё вилоят касаба уюшма ташкилотлари бирлашмаси кенгашида бўлиб ўтган «Фермерлар кенгашлари ва касаба уюшмаси: ҳамкорлик, муштарак мақсад ва вазифалар» мавзусидаги семинар-йиғилишда юқоридаги масалалар кенг муҳокама этилди.

Унда Бирлашма кенгаши раиси Э.Ражабов, вилоят ҳокимлиги масъул ходими У.Эрбоев, Агросаноат мажмуи ходимлари касаба уюшмаси Марказий кенгашининг масъул ходими Т.Ниёзов, кенгашининг Қашқадарё вилоятидаги масъул ташкилотчиси И.Сабдаров, вилоят фермерлар кенгаши ҳуқуқшуноси А.Фармонов ва бошқалар сўзга чиқиб, фермер хўжаликлари ва касаба уюшма кенгашлари ҳамкорлигининг муҳим жиҳатлари ҳақида тўхталиб ўтишди. Фермер хўжаликлари фаолиятидаги муаммоларни ечишда, айниқса, ходимлар қонуний манфаатларини ҳимоя қилишда тармоқ касаба уюшмасининг муносиб ўрни бўлиши, шунингдек, касаба уюшма аъзолик бадаллари фермер хўжаликлари томонидан вақтида тўланишида туман фермерлар кенгашларининг амалий ёрдами жуда муҳим экани таъкидланди.

Йиғилишда касаба уюшмалари билан фермерлар кенгашлари тегишли вилоят ва туман даражасида ҳамкорлик битимларини имзолаб, елкама-елка фаолият юритишга келишиб олдилар.

Акмал АБДИЕВ,
«Ishonch» мухбири

Жамоа шартномаси: у қандай бажарилмоқда?

Йўлсозлар мамнун

Даштотобод — Зомин йўналишида туман маркази сари борар эканмиз, беихтиёр икки йўловчининг суҳбати диққатимизни тортди.

— Йўлнинг раволигини қаранг, мулла ака, пиёлага сув тўлдириб кўйсанг бирор томчиём тўкилмас-ов. Йўл четидаги ободончиликни айтмайсизми.

— Тўғри айтасиз, қадрдон. Маҳалладаги Маннон аканинг ўғли Улуғбек бор-ку, бу уларнинг шарофатидан. У бошлиқ йўлсозлар барака топишсин.

Зомин шаҳрининг «Мустақиллик» кўчасидаги икки қаватли кўркем бинода жойлашган туман йўл хўжалиги пудрат-таъмирлаш, фойдаланиш корхонасига етиб келганимизда бошланғич касаба уюшма ташкилоти конференцияси делегатлари ҳам жам бўлиб улгуришган экан.

Конференцияда 2011-2013 йилларга мўлжалланган жамоа шартномасининг ўтган йилги ижроси ҳамда жорий йил учун мазкур локал ҳужжатга қўшимча ва ўзгартиришлар киритиш ҳақидаги масалалар муҳокама этилди. Уни «Жиззахавтойўл» худудий йўллардан фойдаланиш ташкилоти касаба уюшма кўмитаси раиси Бектемир Худойбердиев бошқарди.

Дастлаб корхона раҳбари Улуғбек Бўроновнинг жамоа шартномаси ижроси юзасидан ҳисоботи тингланди. Таъкидланганидек, 2012 йилда 14 млрд. 972 млн. сўмликдан ортиқ йўлқурилиш ишлари бажарилди. 127 млн. сўм соф фойда олинди. Корхонага янги экскаватор, автоюклагич, сув ташиш машинаси харид қилинди. Учта компьютер жамламаси олингач, банк ва солиқ ҳисоботларини электрон шаклда амалга ошириш имкони яратилди. Юзага келган шароит ходимлар иш унумининг янада юқори бўлишига хизмат қилаётди. Ишчиларга бепул иссиқ овқат ташкил қилинган. Хизмат сафаридагилар эса кунига уч маҳал иссиқ овқат ва бепул ётоқ жой билан таъминланган.

Асфалт-бетон цехи ишлаб турибди. Цехга яна битта янги ускуна келтириб ўрнатилгач, соатига 200 тонна тайёр маҳсулот ишлаб чиқариш имкони яратилди. Иш ҳақидан қарздорлик барҳам топган. Жамоа шартномасида акс этган касаначилар ҳисобига бешта янги иш ўрни яратишга эришилди. Ҳисобот даврида хизматчиларга 2 млн. 701 минг сўм моддий ёрдам, 14 млн. 601 минг сўм йўл пуллари берилди. Меҳнат муҳофазаси бўйича вакил фаолият кўрсатмоқда. Ишчилар 77 млн. сўмлик махсус кийим-бош, шахсий ҳимоя ва ювиш воситалари билан таъминланди. «Маънавият хонаси»ни жиҳозлашга 538 минг сўм сарфланди. Ходимлар ва уларнинг фарзандлари, оила аъзоларини соғломлаштириш ҳамиша эътиборда. Йил давомида олти нафар ходим мамлакатимиз сиҳатгоҳларида бўлиб қайтди, ўн нафар болажон эса оромгоҳларда бепул дам олдирилди.

Бошланғич касаба уюшма ташкилоти етак-

чиси Шухрат Мирзаев ўз ҳисоботида таъкидлаганидек, жамоа шартномасига киритилган 127 та банднинг 123 таси тўлиқ, 4 таси қисман бажарилишига эришилди. Мазкур локал ҳужжат ижросини таъминлашга сарфланган маблағ 168 млн. 100 минг сўмни ташкил этди. Ҳар бир ходимга жамоа шартномаси доирасида 1 млн. 150,7 минг сўм маблағ йўналтирилди. Маънавий-маърифий, оммавий тадбирларга ҳам эътибор кучайтирилиб, шу мақсадлар учун 538,7 минг сўмлик касаба уюшма маблағи сарфланди. 25 кишининг Самарқанд бўйлаб саёҳати ташкил этилди.

Жамоадаги олти нафар аёл жамоа шартномасига киритилган ижтимоий кафолат ва имтиёزلардан тўлиқ фойдаланиб келяпти. «Ёш мутахассислар кенгаши» томонидан жамоада иш бошлаган ёшлар учун юртимизда ўрнатилган энг кам иш ҳақининг бир баробари миқдорда ёрдам пули бериб борилаётди.

Аммо жамоа шартномаси ижросини назорат қилиш комиссияси таъкидлаганидек, локал ҳужжатда белгиланган иш жойини шаҳодатлаш, ходимларга ойлик иш ҳақининг эллик фоизини нақд пулда берилишини таъминлаш каби бандлар охиригача бажарилмаган. Зарарли иш жойларида меҳнат қилувчилар учун сут, қатик маҳсулотлари ўрнига пул тўланаётди.

Музокараларда бўлим бошлиқлари А.Ҳамидов, Х.Тилаков, Ш.Элиев, бош ҳисобчи А.Бойқулов, автокран ҳайдовчиси С.Тўйчиев, кадрлар бўлими назоратчиси О.Хўжақуловлар ўз фикр-мулоҳазалари ва таклифларини билдиришди.

Корхона жамоа шартномасининг айрим бандларига қўшимча ва ўзгартиришлар киритилди.

Конференция ишида ЎзКУФК бўлим мудирини М. Исаев, Жиззах вилоят касаба уюшма ташкилотлари бирлашмаси кенгаши бўлим мудирини И.Турсунов сўзга чиқиб, жамоа эришяётган муваффақиятларда бошланғич касаба уюшмасининг ўрни ва роли ҳусусида алоҳида таъкидлаб ўтишди.

А. АБДУМАННОПОВ

Давра суҳбати

Жойларда жамоа шартномаларининг бажарилишини муҳокама қилиш жараёнида кўтарилган долзарб ижтимоий-иқтисодий муаммолар ечими ҳусусида ҳамкорликда тегишли тавсиялар ишлаб чиқиш, меҳнатқашлар манфаатларини ҳимоя қилишда касаба уюшмалари ролини янада ошириш мақсадида Урганчда «Меҳнат соҳасидаги муҳим аҳамиятга молик масалалар» мавзусида давра суҳбати уюштирилди. Унда вилоят ҳокимлиги, мутасадди идоралар ва жамоат ташкилотлари вакиллари, касаба уюшма фаоллари, ОАВ ходимлари иштирок этди.

Давра суҳбатини Хоразм вилоят касаба уюшма ташкилотлари бирлашмаси кенгаши раиси Бекчанбой Матёкубов олиб борди.

Тадбирда сўзга чиққан вилоят ҳокими ўринбосари, хотин-қизлар кўмитаси раиси, сенатор Сайёра Абдиқаримова мамлакатимизда амалга оширилаётган ислохотларда касаба уюшмаларининг фаол иштироки кўзга ташланаётганини эътироф этиб, Обод турмуш йилида ўзаро манфаатли ҳамкорликни мустаҳкамлаш борасида олиб борилаётган кенг кўламли фаолият албатта ўз самарасини беришига ишонч билдирди. Дарҳақиқат, вилоят ҳокимлиги, савдо-саноат палатаси худудий бўлими ва касаба уюшма ташкилотлари бирлашмаси ўртасида имзоланган Минтақавий келишув ходимлар ҳимоясини таъминлашда муҳим аҳамият касб этмоқда. Бирок, ҳимоя бир томонлама

бўлиб қолишига йўл қўймастик лозим.

— Давра суҳбатида кўплаб саволларга жавоб топишимиз керак, — деди С.Абдиқаримова. — Жумладан, қишлоқ аёлларининг манфаатларини ҳимоя қилишга эътиборни кучайтириш ҳамон долзарблигича қолмоқда. Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришда, йиғиштириб олишда аёлларимиз фаол иштирок этаёпти. Бирок уларнинг айримлари ишсизлар рўйхатида туради. Фермер хўжаликларида ҳали ҳам меҳнат шартномасисиз ишлаётганлар бор. Бу аҳолининг ҳуқуқий саводхонлигини янада ошириш зарурлигини ҳам кўрсатади.

Вилоят ҳокими ёрдамчиси Комилжон Жуманиёзов асосий

эътиборни воҳада амалга оширилаётган бунёдкорликка қаратди.

— Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2012 йил 25 октябрдаги «Хоразм вилояти саноат салоҳиятини ошириш, туризм соҳасини ривожлантириш, аҳоли ичимлик суви таъминотини яхшилаш ҳамда ободонлаштириш ишларини тубдан ўзгартириш чора-тадбирларини ишлаб чиқиш тўғрисида»ги фармойиши ва ушбу ҳужжат ижроси юзасидан қабул қилинган «2013-2015 йилларда Хоразм вилояти саноат салоҳиятини ошириш дастури ҳақида»ги ва «Урганч шаҳрининг бош режасини амалга ошириш, ободонлаштириш ҳамда Хоразм вилоятида сув таъминотини тубдан яхшилаш

Мақсад —

Янгича ёндашув

Мамлакатимизда фуқароларни ижтимоий-иқтисодий ва ҳуқуқий жиҳатдан ҳимоялашга қаратилган кучли ижтимоий сиёсат олиб борилмоқда.

Касаба уюшмалари меҳнаткашлар манфаатларини ҳимоялаш билан бирга, мамлакатимизни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш, ислохотларни амалга оширишда давлат ва нодавлат ташкилотлари билан ижтимоий шериклик асосида фаолият олиб бораёпти.

УЗОҚНИ ЯҚИН ҚИЛИБ

Ташкилотларнинг ўзаро ахборот алмашинуви яхшилаш, бошланғич ташкилотлар фаолиятини талаб даражасида ташкил этиш юзасидан илгари кузатилмаган бир қатор ишлар амалга ошириляпти. Қуйи бугун ташкилотларнинг фаолият ва муаммолари ўрганилиб, уларни ҳал этишга кўмаклашиш, амалий ёрдам кўрсатиш тизими жорий этилди. Шунингдек, тармоқ касаба уюшмалари фаолияти чуқур таҳлил этилиб, молиявий ҳамда тузилма жиҳатдан кучсизланиб қолган касаба уюшмалари қўшилиш йўли билан қайта мустаҳкамланди.

Жумладан, мавжуд муаммоларни бартараф этиш, барча бўғиндаги касаба уюшма органларининг самарали фаолият кўрсатишини таъминлаш мақсадида тармоқ касаба уюшмалари вилоят кенгашлари фаолияти тугатилиб, тузилма янада такомиллаштирилди. Ҳар бир касаба уюшма ташкилотининг ва-

зифалари аниқ белгиланди. Асосий эътибор бошланғичлар томонидан ходимларнинг манфаатларини ҳимоялашдаги ролини оширишга қаратилди. Ходимларнинг меҳнат шароитларини яхшилаш, ҳуқуқий жиҳатдан ҳимоялаш, жамоа шартномалари ва келишувларнинг тўлиқ бажарилишига эришишда муҳим қадам қўйилди.

Тизимни такомиллаштириш жараёнида қуйи ташкилотларга яқиндан кўмаклашиш, ўзаро ахборот алмашинувини тартибли йўлга қўйиш борасида иш олиб борилмоқда. Бирлашма кенгаши ва Бухоро юқори технологиялар муҳандислик техника институти, Алоқа ва ахборотлаштириш агентлиги ҳудудий бошқармаси ҳамкорлигида олиб борилган изланишлар ўз самарасини берди. Олимлар томонидан яратилган электрон дастур Когон шаҳри, Когон ва Ромитан туманларидаги касаба уюшмалари туман ва шаҳар кенгашла-

ри, бир қатор бошланғич ташкилотларда ўрнатилиб синовдан ўтказилди. Бирлашма кенгашида автоматлаштирилган Девонхона ва ички назорат дастури ўрнатилди. Натижада барча керакли ҳужжатларнинг электрон нусхасини ижрочиға етказиш, ходимларнинг локал тармоқ орқали бирор ҳужжат тўғрисида ўзаро фикр алмашиш имконияти яратилди.

Жорий йил Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси тизимида «Бошланғич ташкилотлар йили» деб эълон қилинди. Аъзолар хоҳиш-истагини ўрганиш, уларнинг кундалик муаммоларини ҳал этишда бошланғич ташкилотларга амалий ва услубий ёрдам бериш куннинг долзарб вазифаси деб ўйлайман.

Ҳамид БЕШИМОВ,
Бухоро вилоят касаба уюшма ташкилотлари бирлашмаси ташкилий ишлар бўлими мудир

Самарқандда Ўзбекистон Республикаси Президентини соврини учун анъанавий тарзда ўтказиб келинаётган «Ташаббус» кўрик-танловининг туман, шаҳар bosқичлари бўлиб ўтди.

Суратда: «Энг яхши тадбиркор аёл» номинацияси ғолибаси Зарина Абдурахмонова.

Алишер ИСРОИЛОВ (ЎЗА)
олган сурат

манфаатдорликни ошириш

чора-тадбирлари тўғрисида» қарорлари асосида вилоятда катта ҳажмдаги ишлар амалга оширилади. Биргина саноат салоҳиятини ривожлантириш мақсадида 453 та лойиҳа амалга татбиқ қилинади. Бу лойиҳаларнинг умумий салмоғи 500 млн. АҚШ долларига яқин. Ҳазорасгда «Дамас» автомобиллари йиғиш йўлга қўйилиб, 2014 йилнинг биринчи чорагида дастлабки машина харидорлар қўлига етиб боради. Урганч шаҳрида чет эллик ҳамкорлар билан бирга экскаватор ишлаб чиқариш ўзлаштирилади. Барча шаҳар ва туманларда янгидан 45 турдаги саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариш йўлга қўйилади. Натижада 9 мингга яқин янги иш ўрни яратилади. Бу каби қурилиш, ободонлаштириш ишларида меҳнат қилаётган инсонларнинг ижтимоий-иқтисодий ҳимоясини янада кучайтиришда касаба уюшмаларининг ўрни катта. Албатта, бунда ижтимоий шериклик бизга ҳар томонлама қўл келади, — деди ҳоким ёрдамчиси.

Давра суҳбатида, шунингдек, туманлар миқёсида маҳаллий ҳокимият ва касаба уюшмалари ҳамкорлигини янада мустаҳкамлаш зарурлиги таъкидланди. Ўндан зиёд масалалар юзасидан фикр алмашилиб, кўплаб саволларга жавоб топилди.

Бундай давра суҳбати 2012 йилда ҳам ташкил қилинган эди. Унда ҳам бир қатор масалалар ўртага ташланганди. Биз олдинги давра суҳбати қандай натижалар берганлиги билан қизиқиб, Хоразм вилоят касаба уюшма ташкилотлари бирлашмаси ташкилий ишлар бўлими мудир Озод Отажоновга мурожаат қилдик.

— Мамлакатимизда амалга оширилаётган ислохотларда касаба уюшмаларининг бевосита иштирокини таъминлаш, касаба уюшмалари тизимидаги такомиллашув жараёнининг мазмун-моҳиятини кенг жамоатчиликка тушунтириш зиммиздаги долзарб вазифалардан. Бу каби давра суҳбатлари ана шу масалаларни ҳал қилишда муҳим аҳамият касб

этноқда, — деди О.Отажонов. — Ўтган йили кўтарилган муаммолар, берилган саволлар ўз ечимини топишига эришилди. Нолинчи разряднинг йўқолганлиги, «Устоз-шогирд» анъанасининг такомиллашгани, касбухона коллежлари битирувчиларини иш билан таъминлашга жиддий эътибор қаратилаётгани, аҳолининг саморқалардан фойдаланиш самарадорлиги ошганлиги ва бошқа бир қатор масалалар ечим топгани ижтимоий шериклик асосида иш юритишнинг самарасидир. Аҳамиятли жиҳати, давра суҳбатларида аниқ масалаларга реал жавоблар изланмоқда.

Дарҳақиқат, давра суҳбатида давлат идоралари мутасаддилари касаба уюшма фаолларининг кўплаб саволларига жавоб қайтаришди. Мавжуд муаммоларни ҳал қилиш юзасидан муайян келишувларга эришилди. Давра суҳбатида Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси етакчи мутахассиси Азамат Абдуллаев сўзга чиқди.

Ўз мухбиримиз

Матбуот анжумани

Ўтган йил «Ўзкимёсаноат» корхоналарида 1560,7 млрд. сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди. Экспорт прогнозга нисбатан 107 фоизни, ўсиш суръати 110 фоизни ташкил қилди.

ЮКСАЛИШ ЙЎЛИДА

Маҳаллийлаштириш дастурига мувофиқ 34 та лойиҳа бўйича иш олиб борилди. Лойиҳаларни бажариш доирасида «Ўзкимёсаноат» корхоналари 205,72 млн. АҚШ доллари ҳажмида инвестиция ўзлаштирди ва 201,44 млн. АҚШ доллари жалб этди. Жумладан, шулар ҳисобидан «Навоийазот» ОАЖ техник кремний ишлаб чиқаришга иқтисослашган қўшма корхона ишга туширди. Дехқонобод калийли ўғитлар заводининг амалдаги қуввати 210 минг тоннага оширилди. «Максам-Чирчиқ» ОАЖда карбамид ишлаб чиқариш қувватларининг (модернизация ва техник қайта жиҳозлаш ҳисобида) маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми йилига 270 минг тоннага етказилди.

Халқаро саноат ярмаркаси ва кооперацион биржада тузилган шартномаларга асосан 147,2 млрд. сўмлик маҳсулот сотиб олинди. Жами 304 та, жумладан, касаначилик асосида 85 та иш ўрни яратилди.

Ҳудудий «Қишлоқхўжаликкимё» акциядорлик жамиятларидаги мавжуд техникалар ёрдамида қишлоқ хўжалиги корхоналарига йил давомида 31517,2 млн. сўмлик агрокимёвий хизматлар кўрсатилди.

«Ўзкимёсаноат» ДАК Миллий матбуот марказида ташкил этган «Ўзкимёсаноат» ДАК тизимидаги корхона ва ташкилотлар томонидан 2012 йил давомида амалга оширилган ишлар мавзуидаги матбуот анжуманида шулар ҳақида маълумот берилди.

ФЕРМЕРЛИК ИСТИҚБОЛИ

Президентимизнинг 2012 йил 22 октябрдаги «Ўзбекистонда фермерлик фаолиятини ташкил қилишни янада такомиллаштириш ва уни ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги Фармони янгидан ташкил этилган Ўзбекистон фермерлари Кенгаши зиммасига ривожланиш сари катта вазифалар қўйди.

Кенгаш таркибида 66 мингдан зиёд фермер хўжалиги бўлиб, улар негизда 17 мингдан ортқ кенг тармоқли фермер хўжаликларини ташкил этиш кўзда тутилган.

Президент Фармонидан келиб чиққан ҳолда, фермер хўжаликлариға қатор имтиёзлар тизимини жорий этиш бўйича қонунлар ва қонуности ҳужжатларига қўшимча ҳамда ўзгартишлар киритишга доир тегишли топшириқлар берилди. Вазирлар Маҳкамаси мазкур Фармон ижросини таъминлаш мақсадида 4 та махсус гуруҳ ташкил этди ва уларга фермер хўжаликлари фаолияти билан боғлиқ 10 та янги қонунга ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш, Президентимизнинг 2 та ва Вазирлар Маҳкамасининг 6 та қарорини тайёрлаш вазифалари юклатилди. Кенгашнинг ҳудудий ҳамда туман кенгашларини тузиш ҳақидаги таклифлар қўллаб-қувватланди.

Миллий матбуот марказида Фермерлар Кенгаши, Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги ҳамда «Ўзпахтасаноат» уюшмаси ҳамкорлигида ўтказилган «Ўзбекистонда фермерлик фаолиятини ташкил қилишни янада такомиллаштириш ва уни ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги матбуот анжуманида ана шулар хусусида сўз юритилди.

Журналистлар ўзларини қизиқтирган саволларга атрофлича жавоб олдилар.

ИНТЕРФАОЛ ҚУЛАЙЛИК

Миллий матбуот марказида Давлат статистика кўмитаси «Кенг доирадаги фойдаланувчилар учун янада қулай шартшароитлар яратиш мақсадида Давлат статистика кўмитасининг интерфаол хизматларини фаоллаштириш ва такомиллаштириш» мавзуида матбуот анжумани ўтказди.

Унда ортқча бюрократик ғовларни бартараф этиш, замон талабларига мос келмайдиган лицензия ва рухсат бериш тартиб-таомилларини, статистик ҳисоботлар шакллари кискартириш, уларни тақдим этиш механизмини такомиллаштириш ҳисобиға қулай ишбилармонлик муҳитини яратиш, бизнес субъектларини ташкил қилишни соддалаштириш ҳамда шундай субъектларнинг янада эркин фаолият юритишини таъминлаш мақсадида амалга оширилаётган чора-тадбирлар хусусида сўз юритилди.

Айни чоғда Давлат статистика кўмитаси расмий сайти орқали 6 та асосий ва 4 та қўшимча давлат интерфаол хизматлари кўрсатиляпти.

Статистика ҳисоботларининг электрон кўринишида тақдим этилишини кенгайтиришга жиддий эътибор қаратилаётир. Жумладан, «Еш дастурчиларни қайта тайёрлаш ва қўллаб-қувватлаш маркази» МЧЖ билан ҳамкорликда статистик ҳисоботларни электрон кўринишида йиғиш тизимини модернизация қилиш ва янада такомиллаштириш борасида изчил фаолият юритилаётир. Жорий йил июн ойидан бошлаб, барча давлат статистика ҳисоботлари шакллари (141 та шакл) электрон кўринишида тақдим этиш имконияти яратилди. Фирма номларини электрон кўринишида захираға олиш тизими такомиллаштирилди.

Шарофат НОРҚУЛОВА,
«Ishonch» мухбири

Аёл бахти кафолатланган юрт

Хоразм вилоят касаба уюшма ташкилотлари бирлашмасининг Хотин-қизлар билан ишлаш комиссияси раиси Муяссар Раҳимова билан суҳбат

— Сиз раҳбарлик қилаётган комиссиянинг диққат марказида турган долзарб масалалар нималардан иборат, уларни ҳал қилиш юзасидан қандай чора-тадбирлар кўрилмоқда?

— Комиссия ўз фаолиятини Бош келишувга таянган ҳолда устувор йўналишлар асосида юритаётганлиги хотин-қизлар манфаатларини ҳимоя қилишда муҳим аҳамият касб этмоқда.

Меҳнат билан банд бўлган аёлларнинг турмуш даражасини ошириш, хотин-қизлар ўртасида бизнесни, айниқса, оилавий тадбиркорликни ривожлантириш, коллеж битирувчиларига турғун иш-жойлари яратиш мақсадида давлат ва жамоат ташкилотлари билан ҳамкорликда ўқув, илмий-амалий семинарлар ташкил қилинмоқда.

Комиссия томонидан амалга оширилаётган кенг кўламли тадбирлардан бири, бу «Оилавий тадбиркорлик тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси қонунининг мазмун-моҳиятини кенг жамоатчиликка етказишга қаратилган. Шу мақсадда, депутатлар, маҳаллий ҳокимлик вакиллари, ҳуқуқшунослар билан биргаликда жойларда давра суҳбати ва учрашувлар уюштирилмоқда. Ушбу қонун мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш мақсадида амалга оширилаётган кенг кўламли ишлар бугуннинг ўзидаёқ катта самара бера бошлаганидан далолат.

Хотин-қизлар турмуш маданиятини юксалтириш, ижтимоий ҳимоя билан қамраб олишда оилавий тадбиркорликни ҳар тарафлама ривожлантиришнинг аҳамияти катта. Тадбиркорликнинг бу тури янги иш жойлари яратиш учун катта маблағ талаб этмаслиги, шу билан бирга, иш билан бандликнинг эгилувчан қулай шакллари билан фойдаланиш имконини бериши билан ҳам аҳамиятлидир.

Таҳлиллар оилавий тадбиркорлик бошида асосан хотин-қизлар турганлигини кўрсатмоқда. Ҳунари, томорқасига таяниб хусусий тадбиркорликни йўлга қўйган оилалар кўп. Вилоятда 2013 йилда янги иш ўринлари ташкил этиш ва аҳоли бандлигини таъминлаш дастурида барча йўналишлар бўйича 60038 та иш ўрни яратиш кўзда тутилган бўлиб, шундан 1449 таси оилавий тадбиркорликни ривожлантириш ҳисобига очилиши режалаштирилган.

«Оилавий тадбиркорлик тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси қонуни моддаларидан келиб чиққан ҳолда шундай корхона вакилларига ижтимоий ва меҳнат муҳофазасининг аҳамияти, жамоа шартномаларининг мазмун-мундарижаси, касаба уюшмаларининг мақсад ва вазифаларини тушунтираяпмиз. Оилавий тадбиркорлик билан шуғулланувчиларнинг меҳнат муносабатлари қонуний йўлга қўйилишини таъминлашга ҳаракат қилаяпмиз.

Шунингдек, хотин-қизлар саломатлигини яхшилаш, ижтимоий муҳофазасига муҳтож аёлларни моддий жиҳатдан қўллаб-қувватлаш, уларни иш билан таъминлаш, ҳуқуқий ҳимоялаш улар ўртасида маданий-маърифий, спорт тадбирларини ўтказиш масалалари Минтақавий тармоқ келишувлари ва жамоа шартномаларига киритилган бўлиб, уларнинг бажарилиши юзасидан комиссия томонидан тегишли мониторинг олиб борилмоқда.

Ишлаётган аёлларга меҳнат шароитини яратиш, иш жойларида санитария-гигиена ҳолатларини таъминлаш аҳволини мунтазам назорат қилиб бориш, уларнинг қонун талабаларига жавоб беришига эришиш борасида эса касаба уюшма фаолларидан иборат

жамоатчилик назорати йўлга қўйилди.

Кам таъминланган, кўп болали ёлғиз, 16 ёшгача ногирон боласи бўлган аёлларни ҳамда уларнинг фарзандларини касаба уюшмалари тизимидаги санаторийларда, корхона ва ташкилотлар, ўқув юртлари қошидаги санаторий-профилакторийларда, болалар соғломлаштириш оромгоҳларида имтиёзли соғломлаштиришга катта эътибор қаратилмоқда. Жумладан, ўтган йили фарзандлари 2 ёшдан 3

ёшга қадар бўлган ёш оналарнинг 634 нафарига 269 та корхона ва ташкилотлар 120226,2 минг сўмлик моддий ёрдам кўрсатган бўлса, шунинг 8955,5 минг сўми касаба уюшма маблағи ҳисобидан амалга оширилди.

Вилоятда барча йўналишлар бўйича 56363 та янги иш ўрни яратилди. Шундан 26241 таси аёллар учун ташкил этилди. Корхоналар билан кооперацияда меҳнат шартномалари асосида касаначилик йўналиши бўйича 18477 та иш ўрни яратилди. Буларнинг 80-85 фоизи уй меҳнати билан шуғулланаётган аёллардир.

Ўтган йили вилоятда 82 та меҳнат ярмаркалари ўтказилди. Иш сўраб мурожаат қилган 16945 нафар аёлнинг 14350 нафари ишга жойлаштирилди, квоталаштирилган иш ўрнига 1081 нафар аёл жойлаштирилди. 2557 нафар хотин-қиз жамоат ишларига жалб қилинди.

Кўп болали кам таъминланган, боқувчисини йўқотган, ногирон фарзанди бор аёллар тўғрисида маълумотлар базаси яратилди ва уларни ижтимоий шериклик асосида ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш чоралари кўрилмоқда.

— **Айрим корхона, ташкилот раҳбарларининг совуққонлиги, баъзи мутахассисларнинг меҳнат муҳофазаси қондаларини билмасликлари оқибатида ўтган йили бир неча бахтсиз ҳодиса рўй берди. Ана шу вазиятда хотин-қизлар билан ишлаш комиссияси қандай чора-тадбирларни амалга оширди?**

— Бу оғриқли савол. Аввало, бахтсиз ҳодисанинг олдини олиш чораларини кучайтиришга ҳаракат қилаяпмиз. Хотин-қизлар меҳнатининг муҳофазаланишини таъминлаяпмиз. Уларни оғир меҳнатга жалб қилишга йўл қўймаяпмиз. Бирок, ишлаб чиқаришдаги бахтсиз ҳодисалар рўй беришига узил-кесил барҳам берилганича йўқ. Бундай ҳолатларда боқувчисини йўқотган оилаларга ғамхўрлик кўрсатиш, уларни моддий ва маънавий жиҳатдан қўллаб-қувватлашга алоҳида эътибор қаратилмоқда.

Мисолларга таянадиган бўлсак, Хоразм вилояти «Полвон-Ғозовот» ирригация тизимида ишлаган марҳум О. Ол-

лабергановнинг турмуш ўртоғи Фарид Салаевага 35 млн. 576 минг 100 сўм миқдоридagi бир йўла нафақа, ҳар ойда тўланадиган товон пулларини тўлаш ҳужжатлари расмийлаштирилиб «Ишонч» банклараро сугурта компанияси МЧЖ га тақдим қилинди. Бахтсиз ҳодиса оқибатида оламдан ўтган Маҳмуджон Бахтиёр ўғлининг онаси Фотима Раҳимовага 21 млн. сўм миқдорда бир йўла нафақа «ALSKOM» сугурта компаниясидан ундирилди. Урганч

шаҳар 33-мактабгача таълим муассасаси тарбиячиси Умида Кутлимуротова ишлаб чиқаришда содир бўлган бахтсиз ҳодиса оқибатида меҳнат ногирони бўлиб қолган. Унга 3 млн. 907 минг сўм миқдорда бир йўла нафақа ва ҳар ойда 293 минг сўм миқдорда зарар пули тўлашига эришилди.

— **Хотин-қизларнинг ҳуқуқий ҳимоясини кафолатлаш, ҳуқуқий билимини ошириш борасида амалга оширилаётган ишлар ҳам муштарийларимизни қизиқтириши табиий.**

— Жорий йилнинг ўтган даврида вилоят касаба уюшма ташкилотлари бирлашмасига аёллар томонидан турли ҳуқуқий масалаларда ёрдам сўраб 30 та ёзма мурожаат йўлланган бўлиб, 29 таси ижобий ҳал қилинди, 8 тасига ҳуқуқий тушунтиришлар берилди. Шунингдек, 68 та оғзаки мурожаат рўйхатга олиниб, 9 таси юридик бўлим билан жойига чиқиб ўрганилди ва ҳал қилинди, қолган 59 таси тегишли тартибда кўриб чиқилди.

Шунингдек, вилоят касаба уюшма ташкилотлари бирлашмасида ташкил қилинган «Ишонч телефони» орқали ҳам хотин-қизлар томонидан 26 та мурожаат рўйхатга олиниб, бепул ҳуқуқий маслаҳат, тегишли тушунтириш ҳамда тавсиялар берилди.

Вилоят руҳий касалликлар шифохонаси ходимлари Н.Курбанбаева, Л.Болтаева ва Урганч шаҳар тиббиёт бирлашмаси ходими Ё.Шариповаларнинг иш ҳақлари кам ҳисобланаётганлиги, Хонқа тиббиёт бирлашмаси юқумли касалликлар бўлими ҳамшираси М. Зарипова, Урганч қурилиш касб-хунари коллежи лаборанти Г. Каримова, Янгибозор туман 5-умумий ўрта таълим мактаби фарроши Г.Ражапованинг иш ставкалари ноқонуний равишда ўзгартирилганлиги, Хива туман агросервис касб-хунари коллежи ахборот-ресурс маркази ходими С. Матмуратова, Хива туман «Арвик» қишлоқ врачлик пункти ходими И. Матчанова, Шовот туман 35-умумий ўрта таълим мактаби директор ўринбосари А.Майлиева, «Хоразмпўлатмонтаж» МЧЖ кадрлар бўлими ходими Г.Хаитоваларнинг ноқонуний равишда ишдан бўшатилганлиги тўғрисидаги мурожаатлари

ўрганиб чиқилди. Улар ўз ишларига тикланиб, мажбуран бекор юрган вақти учун иш ҳақлари ундириб берилди.

— **Глобаллашув жараёнида юртимизга турли ёт ғояларнинг кириб келаётгани сир эмас. Ешларни, айниқса, қизларимизни бу ғоялар таъсирига тушиб қолишдан асраш борасида Комиссия қандай чора-тадбирларни амалга оширмоқда?**

— Халқимизда «Боланинг бегонаси бўлмайди», «Бир болага етти маҳалла ота-она» каби мақоллар бор. Бу пурҳикмат сўзларнинг маъносини ҳаммамиз ҳам англаб етмяпмизми? Бемаҳалда ёшгина йигит-қизни учратиш қолса, уларга танбех беришни ҳаммамиз ҳам бурч деб ҳисоблаймизми? Афсуски, йўқ. Катталарнинг лоқайдлиги ёшларнинг бебошлигига сабаб бўлиши мумкин. Айниқса, бугунги ахборот оқими тезлашган, экстремистик руҳдаги турли оқимлар, секталар фаолият кўрсатаётган, одам савдоси деган жиноят ўта урчиган даврда биз катталар огоҳ ва ҳушёр туриб, фарзандларимизга нисбатан ҳам талабчан, ҳам меҳрибон бўлишимиз лозим. Қизларимизга калта юбка кийма, елкангни очиб юрма, катталар ёнида сақич чайнама, дея куруқ танбех берган билан иш битмайди. Аввало, улар қалбида миллий ғурур ва ифтихор туйғуларини шакллантиришимиз керак. Ана шунда қизларимиз ўзларига нима муносиб эканлигини англаб етадилар. Биз қизларимизнинг бўш вақтини мазмунли ташкил қилиш, қадимий обидаларга саёҳатлар, ёши улуг, кўпни кўрган молларимиз билан давра суҳбатлари уюштириш орқали оқ-қорани ажратишга ўргатишимиз керак. «Эътироф», «Эъзоз», «Аёл — меҳр-мурувват тимсоли», «Аёл — жамият таянчи» маданий тадбирлари, «Баркамолликка интилиб...», «Ёшлик гулшани», «Ана билан бола — гул билан лола», «Балли, қизлар», «Энг намунали оила» кўрик-танловларини ўтказишдан кўзлаган мақсадимиз ҳам қизлар маънавиятини юксалтиришга қаратилгандир.

Танқидий ёндашув ҳар бир хонадонда, ҳар бир ўқув муассасасида, корхона ва ташкилотда йўлга қўйилиши керак деб ҳисоблайман. Бир-биримизнинг хато ва камчиликларимизни дўстона таҳлил қилсак, йўл-йўриқ кўрсатсак, катта фожиаларнинг олдини олишга муваффақ бўламиз.

— **Хотин-қизлар билан ишлаш комиссияси эътибор қаратиши лозим бўлган яна қандай муаммолар бор?**

— Яқинда Богот туманидаги «Ўрта бодоқ» маҳалласида бўлиб, қишлоқ аҳлининг шарт-шароитлари билан танишдик. Эҳтиёжманд аёллардан бири Сайёра Худоёрова 4 боланинг онаси, боқувчисини йўқотган. «Қаерда ишлайсиз?» деб сўрасак, «Ишлайман» деб жавоб қайтарди. Болаларини қандай тарбиялаётгани, рўзгорини қандай тебратаётгани билан қизиқдик. Кўрдикки, аёл жуда уқувли, меҳнатқаш. Ҳовлисидagi томорқасида рўзгор учун зарур барча озиқ-овқат маҳсулотларини етиштирар экан. Биргина узумчиликдан йилига 2 миллион сўмдан ортиқ даромад олишни билдирди. Томорқасида бошқа мевали дарахтлар ҳам кўп. Қолаверса, қўшимча томорқасида шולי экишини, ҳосил мўл бўлганлигини айтди. Қаранг, аёл ишлайпти, даромад қилапти. Бирок, у ижтимоий кафолатланмаган. Маҳалла кўмитаси, мутасаддилар билан маслаҳатлашиб, унга соғин сигир, 50 та жўжа олиб беришга, меҳнат дафтарчаси очишга келишдик. Бундай мисолларни кўплаб келтиришим мумкин. Хуллас, хотин-қизларнинг меҳнат муносабатларини қонуний йўлга қўйиш чора-тадбирларини янада кучайтириш лозим.

Суҳбатдош:
М. ТУРАБОВА

2012 йил 31 майда Президентимизнинг «Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучлари сафида муддатли ҳарбий хизматни ўтаб бўлган фуқароларга имтиёзлар тизимини такомиллаштиришга оид қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида» қарори эълон қилинди.

Қуролли Кучлар қисмлари ва бўлинмаларида муддатли ҳарбий хизматни ўтаган аскарларга юртимиз олий ўқув юртларига кириш учун тавсияномалар беришда тегишли тартиб ўрнатиш, рағбатлантиришни кучайтириш каби хайрли мақсадларга йўналтирилган мазкур ҳужжат Ватан ҳимоячиларига эътиборнинг узвий давоми бўлди. Қолаверса, бу ўсиб келаётган ёш авлод қалбида ҳарбийликдек шарафли касбга бўлган қизиқиш ва ҳавасни янада алангалатишга хизмат қилиши билан ҳам ғоят аҳамиятлидир.

Юксак эътибор намунаси

Не бахтки, замонавий билим ва касб-ҳунарларни пухта эгаллаган, мустақил фикрлайдиган, ҳаётимизда тобора ҳал қилувчи кучга айланиб бораётган соғлом ва баркамол авлод яратилган имконият ва улкан шарт-шароитларга муносиб жавоб бериб, ҳеч кимдан кам эмасликларини дунёга намойиш этишмоқда. Бу уларнинг Ўзбекистон деб аталмиш жаннатмонанд юртда туғилиб, камол топаётганидан чексиз фахрланишидан, Ватанга садоқат туйғуси юракларида чуқур илдиз отаётганидандир.

Ҳарбий қисмлар қўмондонлигининг тегишли тавсияномаларига эга бўлган ёшлар барча йўналиш ва мутахассислик бўйича олий таълим муассасаларига киришда тўплаш мумкин бўлган максимал баллнинг 27 фоизи миқдориди қўшимча балл шаклидаги имтиёзга эга бўлиши белгиланган бўлиб, ушбу янгиликнинг моҳиятини англаш учун тавсияномани жорий этиш билан боғлиқ жараёнга назар соламиз. Вазирлар Маҳкамасининг 2003 йил 22 майдаги «Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучларининг оддий аскарлар ва сержантлар таркибиди муддатли ҳарбий хизматни ўтаётган ҳарбий хизматчиларга қўшимча имтиёзлар бериш тўғрисида»ги қарори асосида муддатли ҳарбий хизматдан резервга бўшатилаётганда ўғлонларга юксак натижалари учун тавсияномалар берилди бошлангани, мазкур муҳим имтиёз асосида ёшларнинг республика олий ўқув юртларига ўқишга киришгани катта воқеа бўлганди. Ушанда ҳарбий қисм қўмондонлиги тавсияномасига эга бўлган ёшларга ўқишга киришда тест синовларида тўпланадиган энг кўп баллнинг 20 фоизи миқдориди қўшимча балл берилиши кўзда тутилганди. Орадан икки йилдан зиёд вақт ўтиб, Президентимизнинг 2005 йил 31 октябрдаги «Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучлари сафида муддатли ҳарбий хизматни ўтаётган ҳарбий хизматчиларга бериладиган имтиёзлар тизимини янада такомиллаштириш

Суратда: муддатли ҳарбий хизматга чақирилган қашқадарёлик Хусниддин Шобердиев онаси Умида Эшмуродова билан.

Жамшид НОРҚОБИЛОВ (ЎЗА) олган сурат

чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарорига мувофиқ ҳарбий қисм қўмондонлиги тавсияномасига эга бўлган йигитларга тест синовларида тўпланадиган энг кўп баллнинг 25 фоизи миқдориди қўшимча балл бериладиган бўлди.

Мана, гувоҳи бўлганимиздек, эълон қилинган мазкур қарор эса бу борадаги имтиёзни янада такомиллаштирди. Бу давлатимиз раҳбарининг ёшларимизга юксак эътиборининг ёрқин намунасидир.

Қарордаги яна бир муҳим янгилик, бу Қуролли Кучлар сафида муддатли ҳарбий хизматни ўтаб бўлган, имтиёзлар бўйича белгиланган қўшимча баллларни ҳисобга олган ҳолда ҳам танловдан ўта олмаган абитуриентларнинг республикадаги бошқа олий ўқув юртларига қабул қилиш тўғрисидаги аризалари, тест синовлари тугагандан кейин 10 кун мобайнида таълим муассасаларига қабул қилиш бўйича Давлат комиссияси томонидан кўриб чиқишининг белгилангани бўлди. Бунда абитуриент танлаган бошқа олий ўқув юртларига қабул қилиш тасдиқланган умумий қабул квотаси доирасида, имтиёзлар бўйича белги-

ланган қўшимча баллни ҳисобга олган ҳолда, абитуриент томонидан тўпланган баллга мувофиқ, таълим йўналишлари бўйича Давлат комиссиясининг қарорига биноан амалга оширилиши кўзда тутилган.

— Президентимизнинг қарорини матбуот орқали ўқидим. Мазкур қарорда имтиёзлар тизими янада такомиллашгани биз — Ўзбекистон фарзандларини юрт тинчлиги, Ватан равнақи, халқимиз фаровонлиги йўлида бор кучимиз, ғайратимиз, билим ва салоҳиятимизни сафарбар этишга руҳлантиради. Иродамизни тоблайдиган, садоқат, матонат, жасоратдан сабоқ берадиган ҳаёт мактаби — армияда шарафли бурчни юксак даражада адо этишга, Ватан ҳимоячиси деган фахрли номга муносиб бўлишга даъват этади, — деди Навоий вилоятдан муддатли ҳарбий хизматга чақирилган оддий аскар Одилбек Ғаффоров.

АСКАР БЎЛИШ — ШАРАФ

Йигин пунктида ўғлини муддатли ҳарбий хизматга кузатаётган отанинг беихтиёр, «Қани мен ҳам ёш бўлиб қолсам-у, Ўзбекистон аска-

ри бўлсам», дегани ҳали-ҳали хаёлимдан кетмайди. Бунинг замирида Ватанни ҳимоя қилиш бугун том маънода шарафга, фахрга айлангани билан боғлиқ ҳақиқат мужассам.

Танишларимдан бирига ҳарбий хизматчилар учун, хусусан муддатли ҳарбий хизмат аскарлари учун яратилаётган имтиёзлар, қулайликларнинг айримларини сўзлаб берганим-

ёниб яшашга, жавлон уришга ундаётган оташни ҳис қилганман.

Юртимизда, шу жумладан, Қуролли Кучларимизда амалга оширилаётган улкан ислохотлар, эришилаётган ютуқлар негизига боқсангиз, аввало, инсон омили мужассамлигига амин бўласиз. Шу сабабли ҳам Ватан ҳимоячиси деган тушунча жамиятда юксак бир мақомга эга бўлди.

ЭРТАНИНГ УМИДИ

Қисм қўмондонлиги тавсияномаси ёрдамида ҳаётдан ўз ўрнини топган, мақсади сари дадил интилаётган ёшлардан бири Жўрабек Қосимовдир. У муддатли ҳарбий хизматдан тавсиянома билан резервга бўшатилади. Чирчиқ олий танк қўмондонлик-муҳандислик билим юртига ўқишга кирди. Уни имтиёзли диплом билан тугаллади. Икки офицер акасининг йўлини, ҳарбий сулолани давом эттириб, бугун шарафли касбда камол топмоқда. Бир сўз билан айтганда, Ватани, халқи ишончини оқламоқда.

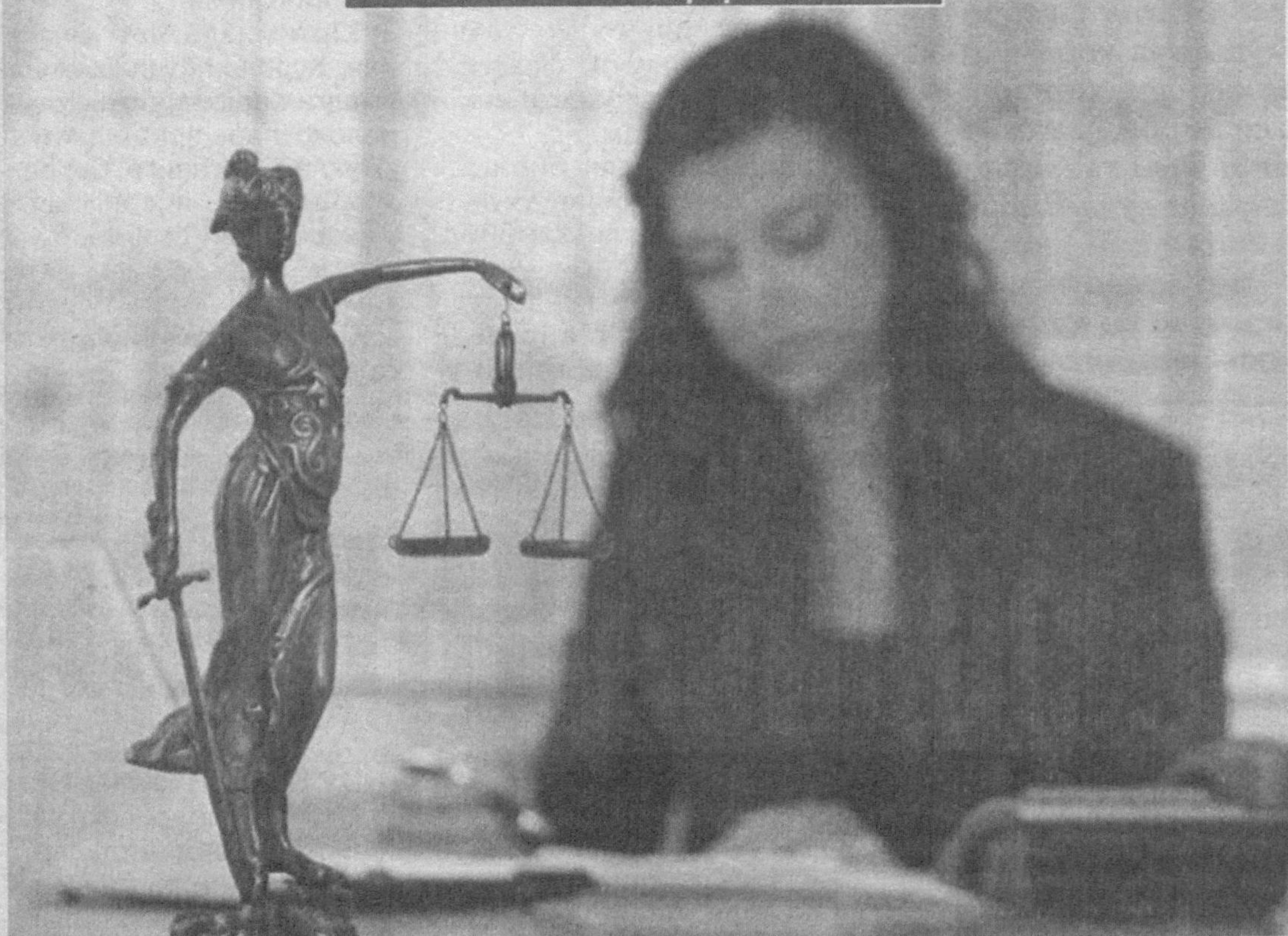
Чамаси 8 йил муқаддам тавсиянома ёрдамида Тошкент давлат техника университетида ўқишга кирган Нодиржон Азизов муддатли ҳарбий хизматга расмчилик коллежида ўқигани, шу соҳага қизиқиши юксак эканлиги армияда роса асқотганини сўзлаб берганди. Йигит командирларига турли кўргазмалар воситалар, деворий газеталар тайёрлашда ёрдам берган, ҳарбий қисмнинг жамоатчи рассоми бўлган. Фаол ҳаётини позицияси, демакки, юксак ватанпарварлик туйғуларига эга ўғлон тавсияномага лойиқ топилган. Иқтисодчи дизайнер соҳасини танлаган йигитнинг бугунги туриш-турмушига барчанинг ҳаваси келади.

Қибрайлик Азамат Содиқов жорий йилда қисм қўмондонлиги тавсияномаси билан резервга бўшатилади. Нияти офицер бўлиш. Президентимизнинг «Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучлари сафида муддатли ҳарбий хизматни ўтаб бўлган фуқароларга имтиёзлар тизимини такомиллаштиришга оид қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги қарорини зўр ҳаяжон билан ўқиб чиққанини сўзлаб берди. Ҳа, бундай ўзгариш, янгиликлардан қувонмай бўлармикан?!

Хулоса ўрнида шуни айтмоқчиман: ислохотлар жараёнида ёшларимизнинг дунёқарошида, юрагида уйғонаётган улкан куч эртанинг умидидир.

Алижон САФАРОВ

СЎРАГАН ЭДИНГИЗ

Савол: Отам ўлимидан олдин ўзига тегишли мол-мулкни тақсимлаш мақсадида васиятнома ёзиб қолдирди. У қишлоқ фуқаролар йиғини раиси ва котибаси томонидан имзоланди. Васиятнома нотариусда тасдиқланмаган бўлса ҳам қонуний ҳисобланадими?

Р. КАМОЛОВА,
Қибрай тумани

Мамлакатимиз Фуқаролик кодексининг 1126-моддасида белгиланган тартибга кўра, қуйидаги васиятномалар нотариал тасдиқланган васиятномаларга тенглаштирилади.

Касалхоналар, госпиталлар, бошқа стационар даволаш муассасаларида даволанаётган ёки қариялар ва ногиронлар уйларида яшаб турган фуқароларнинг ана шу касалхоналар, госпиталлар ва бошқа даволаш муассасаларининг бош шифокорлари, уларнинг даволаш ишлари бўйича ўринбосарлари ёки навбатчи шифокорлари, шунингдек, госпиталларнинг бошлиқлари, қариялар ва ногиронлар уйларининг директорлари ёки бош шифокорлари томонидан тасдиқланган васиятномалари;

фуқароларнинг Ўзбекистон Республикаси байроғи остида сузиб юрган вақтидаги ана шу кемаларнинг капитанлари томонидан тасдиқланган васиятномалари;

қидирув экспедициялари ёки шу каби бошқа экспедициялардаги фуқароларнинг ана шу бошлиқлари томонидан тасдиқланган васиятномалари;

ҳарбий хизматчиларнинг, нотариуслар бўлмаган ерларда жойлашган ҳарбий қисмларда эса, бу қисмларда ишлаёт-

ган ҳарбий бўлмаган фуқаролар, уларнинг оила аъзолари ва ҳарбий хизматчилар оила аъзоларининг ҳам ҳарбий қисмларнинг командирлари томонидан тасдиқланган васиятномалари;

озодликдан маҳрум этиш жойларида ёки қамоқда сақланаётган шахсларнинг тегишли муассасалар бошлиқлари томонидан тасдиқланган васиятномалари;

нотариус бўлмаган аҳоли пунктларида яшаётган шахсларнинг қонунга мувофиқ нотариал ҳаракатларни амалга ошириш ҳуқуқига эга бўлган мансабдор шахслар томонидан тасдиқланган васиятномалари нотариал тасдиқланган васиятномаларга тенглаштирилади. Жумладан, Ўзбекистон Республикасининг «Нотариат тўғрисида»ги Қонунига асосан аҳоли пунктида нотариус мавжуд бўлмаган тақдирда шахарчалар, қишлоқлар ва овуллар фуқаролар йиғинларининг раислари васиятномаларни тасдиқлашлари мумкинлиги кўрсатилган. Бундай тасдиқланган васиятномалар нотариал идоралар орқали расмийлаштирилган васиятномага тенглаштирилган.

Холида ҲАКИМОВА,
Олмазор туманидаги 1-ДНИ
нотариуси

Савол: Кекса ва ёлғиз яшайдиган кўшнимни умрбод таъминлаш шарти билан турар жойдан фойдаланиш шартномасини тузишга келишиб олдик. Айтинг-чи, мен бунда қандай ҳуқуқларга эга бўлишим мумкин?

Н. ТУРДИЕВ,
Хоразм вилояти

Жавоб: Ўзбекистон Республикасининг Уй-жой кодексининг 122 – моддасига асосан:

Умрбод таъминлаш шарти билан уйни, квартирани бошқа шахсга бериш шартномасини тузиш, ўзгартириш ва бекор қилиш Фуқаролик кодекси қоидаларига мувофиқ амалга оширилади.

Умрбод таъминлаш шарти билан уйни, квартирани бошқа шахсга бериш шартномасининг предмети бўлган турар жойдан фойдаланиш шу шартнома шартларига мувофиқ амалга оширилади.

Шартномада турар жойдан фақат турар жойни бошқа шахсга бераётган ва уни олаётган шахс фойдаланиши назарда тутилиши, турар жойдан фойдаланиш тартиби белгилаб қўйилиши ёки белгиланмаслиги ёхуд турар жойни фойдаланиш учун учинчи шахсга бериш ёки қонун йўл қўядиган бошқача усулда фойдаланиши белгиланган.

Дилшод МАКСУМОВ,
Яккасарой туманидаги 8-ДНИ нотариуси

Имтиёзлар кўлами кенг

— Мамлакатимизда олиб борилаётган солиқ ислохотлари, биринчи навбатда, солиқ юкини камайтириш, солиққа тортиш тизимини соддалаштириш, тадбиркорлик фаолиятини рағбатлантиришга хизмат қилмоқда, — дейди Зафаробод туман давлат солиқ инспекцияси бошлиғи ўринбосари Ўктам Турдиев. — Жумладан, тадбиркорлик фаолиятининг айрим турлари, шунингдек, яқка тартибдаги тадбиркорлар учун қатъий белгиланган солиқ ставкасини энг кам иш ҳақининг йил бошидаги миқдоридан (йил давомида энг кам иш ҳақи миқдорининг ўзгаришидан қатъи назар) келиб чиққан ҳолда ҳисоблаш тартиби жорий этилиши ҳам бунга мисол бўла олади.

Айни пайтда юридик шахслар учун Ўзбекистон Республикаси ҳукуматининг 163 та қарори ва Солиқ кодексининг 25 та моддасида бир қатор солиқ имтиёзлари назарда тутилган.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Ишлаб чиқаришни модернизациялаш, техник ва технологик қайта жиҳозлашни рағбатлантиришга оид қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги Фармони ва Солиқ кодексининг 159, 269, 356-моддаларига мувофиқ:

- ишлаб чиқаришни модернизациялашда фойда солиғи бўйича солиқ солинадиган база модернизациялашга йўналтирилган маблағлар суммасига, бироқ солиқ солинадиган фойданинг 30 фоизидан кўп бўлмаган миқдорда;

- юридик шахсларнинг мол-мулкига солинадиган солиқ бўйича — ишлаб чиқаришга жорий этилган янги технологик асбоб-ускуна қийматиغا;

- кичик бизнес субъектлари учун эса ягона солиқ тўлови бўйича харид қилинган асбоб-ускуна қийматиغا, бироқ солиқ солинадиган базанинг кўпи билан 25 фоизига камайтирилади.

2013 йилнинг 1 январидан бошлаб кичик бизнес субъектлари учун сифатни бошқариш тизимларини жорий этиш, маҳсулотларнинг халқаро стандартларга мувофиқлигини сертификатлаштиришдан ўтказиш, лаборатория тестлари ва синовларни ўтказиш учун комплекслар олишга ҳам мазкур имтиёз татбиқ этилади. Бунда ягона солиқ тўлови бўйича солиқ солинадиган базанинг камайтирилиши юқорида кўрсатилган харажатлар амалга оширилган солиқ давридан бошлаб беш йил ичида қўлланилади.

Мамлакатимиз қонунчилигига асосан корхоналар маҳаллийлаштириш Дастурига киритилган тақдирда, улар маҳаллийлаштирилмаган маҳсулотларни ишлаб чиқариш қисмида фойда солиғи, кичик бизнес субъектлари эса ягона солиқ тўловидан озод этилади.

Бундан ташқари, 2006 йилнинг 1 апрелидан бошлаб тасдиқланган рўйхат бўйича хизматлар кўрсатаётган юридик шахслар уч йил муддатга фойда солиғи ва ягона солиқ тўловини тўлашдан озод этилган бўлиб, ушбу солиқ имтиёзининг амал қилиш муддати микрофирма ва кичик корхоналар учун 2017 йилнинг 1 январига қадар узайтирилди.

Буларнинг барчаси мамлакатимизда аҳоли даромадини ошириш, тадбиркорлик фаолиятини янада ривожлантириш борасида олиб борилаётган эзгу саъй-ҳаракатларнинг яққол ифодасидир.

Абдуманноп АЗИМОВ,
«Ishonch» мухбири

ИСТЕЪМОЛЧИЛАР ҲИМОЯДА

Тошкент вилояти истеъмолчилар ҳуқуқларини ҳимоя қилиш жамиятлари ҳудудий бирлашмасининг аъзолари 14761 кишини ташкил этади.

Коммунал хизмат, маиший техника, озиқ-овқат маҳсулотлари, соғлиқни сақлаш, алоқа хизматлари ва транспорт воситаларидан фойдаланиш, газ, ичимлик суви, иссиқ сув, иссиқлик ҳамда электр энергияси таъминотлари бўйича тушаётган мурожаатлар қонун доирасида ҳал этилмоқда. 2012 йилда фуқаролар бирлашмага 452 та ариза билан мурожаат қилишди. Шундан 385 таси қаноатлантирилиб, 144 таси юзасидан истеъмолчиларга 82 миллион 151 сўм ундириб берилди.

Г. САГАТОВА,
Тошкент вилояти Истеъмолчилар ҳуқуқларини ҳимоя қилиш жамиятлари ҳудудий бирлашмаси мутахассиси

Баднафслик инсонни ҳар қандай кўйга солиши мумкин. Тоштемир Толиповни (исм-фамилияси ўзгартирилди) ҳам тўғри йўлдан оздирган очкўзлик бўлди, десак, хато бўлмайди. У Навбахор тумани хўжалик ҳисобидаги ер тузиш ва кўчмас мулк кадастр хизмати давлат унитар корхонасида шартнома асосида турар-жой бўйича мутахассис вазифасида ишлаб келаётганди. Ичидаги шайтон тинчгина ишлашга қўймади, шекилли, нияти бузилди. Тумандаги «Оқ олтин» маҳалласида яшовчи Н. Обидов ва унинг турмуш ўртоғи Н. Тўхтаева турар-жой бўйича кадастр ҳужжатларини расмийлаштириш учун Т. Толиповга учрашишди ва:

ларни тегишли жойга топширди. У ҳатто туман уй-жойларни мувофиқлаштириш бюросининг муҳри босилган эски бланкаларни яширинча олиб қўйиб, унга бош меъмор Ф. Пирназаровнинг ҳам имзосини сохталаштириб қўяди. Афсуски, қинғир ишнинг қийиғи чиқмай қолмайди. Бунинг устига унинг бошқа қилмишлари ҳам бор эди. У анчадан буён гиёҳванд модда қабул қилар, шу билан бир-

ҚИНҒИР ИШНИНГ ҚИЙИҒИ

— Набирамизга ўзимизнинг ердан уй қурмоқчи эдик, шунга... нима қилиш керак? — маслаҳат сўрашди.

— Томорқангиздан уй-жой қуришга ер ажратиш учун «Бешрабат» қишлоқ фуқаролар йиғинидан қарор чиқартириб келишларингиз керак, — деб жавоб берди у.

— Энди қари ҳолимга у эшикдан-бу эшикка юраманми, ўзингиз ёрдам берсангиз бўлмайдимиз? — сўради Н. Тўхтаева.

— Ёрдам беришим мумкин, фақат бунинг учун менга 140 минг сўм берасиз!

— Ҳозир ёнимизда бунча пул йўқ эди-да...

— Яхши, унда ўзим уйингизга бориб, олиб кетаман.

Шу тариқа уларнинг савдоси пишгач, Т. Толипов ай-

тилган пулни қўлга киритди. Бу орада иш анча чўзилди. Устомон Т. Толипов эса орадан беш ой ўтиб, ишни охирига етказиш, йўл харажати ва бошқа чиқимлар учун Н. Тўхтаевадан яна 250 минг сўм сўради. Кексайиб қолган, содда кишиларнинг ишончига кириш бундайларга чўт эмас. Ўша пайтда ноилоҳ қолган Н. Тўхтаева 200 минг сўмни бериб юборди ва қолган 50 минг сўмини ўзи унинг уйига етказди. Бу орада Н. Обидовнинг аризасини кўриб чиқиш муддати ўтиб кетди. Шу боис, еган оғиз уялар, дедими ё раҳбари хабар тоғани сабабли ишни охирига етказишга қаттиқ киришдимиз, ишқилиб Т. Толипов «заказ»чининг номидан ўзи ариза ёзиб, унинг имзосини ҳам сохталаштириб, ҳужжат-

га, томорқасида кўкнори етиштириб келарди. Айнан шу иши учун илгари судланганди. Туман ИИБ ходимлари томонидан ўтказилган «Қорадори — 2012» тадбири давомида эса яна қўлга тушди...

Дилмурод Эрматов (исм-фамилияси ўзгартирилди) ҳам шу корхонада, шундай вазифада ишларди. Айримлар: «Менга берилган вазифа хоҳлаган ишни қилишимга имкон беради», деб ҳисоблашади, шекилли. У ҳам содда инсонларнинг ишончидан фойдаланиб, осон йўл билан пул топмоқчи бўлди. «Ҳаловатпа» маҳалласида янги қуриб битказилган Л. Жалиловга тегишли уйнинг кадастр ҳужжатларини расмийлаштириш учун ўлчамларини олиш мақсадида шу

хонадонга борди.

— Бу ҳужжатларни тайёрлаш учун 200 минг сўм керак бўлади, — деди у уй соҳибларига.

Улар сўралган пулни чиқариб беришди. Шу пайт Л. Жалиловнинг уйига опаси Ш. Жалилова ҳамда поччаси А. Амонов меҳмон бўлиб келди.

— Бизга тегишли уй-жойнинг умрбод эгалик ҳуқуқини расмийлаштириш учун қандай ҳужжатлар кераклигини билмоқчийдик, — сўрашди улар Д. Эрматовдан.

— Агар 360 минг сўм берсангиз, ҳамма ҳужжатларни ўзим тайёрлаб бераман, — деб жавоб берди у.

Орадан бир неча кун ўтгач, А. Амонов 300 минг сўм пулни Дилмуродга етказди ва қолган 60 минг сўмини ҳужжатлар тайёр

бўлгандан сўнг беришини айтди. Д. Эрматов олинган пулларни ҳазм қилиб юборди, аммо ваъдани бажаролмади. Муддати ўтган ариза ўрнига у ҳам А. Амонов номидан ўзи ариза тайёрлаб, ҳужжатлар билан бирга топширди. Оқибатда, сохта ҳужжатлар чуваллашиб, иш судгача борди.

2012 йил 24 октябр куни жиноят ишлари бўйича Навбахор туман судида бўлиб ўтган очиқ суд мажлисида Т. Толипов ва Д. Эрматовнинг жиноий ишлари кўриб чиқилиб, фуқароларга етказилган зарарлар улар томонидан қопланди. Суд ҳукми билан жиноятчиларга тегишли жазо тайинланди.

Ибодулла ЖУМАЕВ,
Навахор тумани
прокуратураси
терговчиси.
Холида ФАЙЗИЕВА,
журналист

Барчамиз масъулмиз

● Мулоҳаза

— Эшитдингизми, нариги кўчадаги Гунча наркофуруш экан. Гиёҳванд модда сотиш пайтида қўлга тушибди.

Кўшнимнинг ваҳима аралаш айтган гапи мени-да ташвишга солди.

Аёл гўзаллик тимсоли, она сифатида улуглаб келинади. Шунинг учун ҳам хотин-қизларнинг ноҳўя ишга қўл уришини ҳазм қилолмаймиз. Ҳеч ким ўз онасини, опаси, турмуш ўртоғи ёки синглисини жиноят кўчасида

кўришни истамайди. Унда нега аёл жиноий қилмиш иштирокчисига айланмоқда?

Мамлакатимиз қонунчилигида хотин-қизларга алоҳида ҳуқуқ ва имтиёзлар белгиланган. Уларга жазо тайинлашда ҳам қатор енгилликлар бор. Аёл жиноят кўчасига кириш орқали ўз оиласи тақдирини, фарзандлари келажагини хавф остига қўяётганини ҳис қилармикан? Онаси қамалган фарзанднинг келажак тақдирини нима бўлади? Оиладаги носоғлом муҳит уларнинг тарбиясига салбий таъсир ўтказмайдимиз?

Бу каби саволларга бутун жамоатчилик, устозлар, маҳалла-қўй биргаликда жавоб топшимиз керак, назаримда. Ахир, дунёнинг бошқа мамлакатларида учрамайдиган маҳалла институти бизда улкан кучга эга. Маҳалла деганда шу ҳудудда яшовчи барчанинг бир тан-бир жонлиги англашилади. Демак, ноҳўш ҳолатларни бартараф қилишга барчамиз масъулмиз.

Назокат МАТКАРИМОВА,
Урганч тиббиёт
коллежи ўқитувчиси

Ҳурматли тадбиркорлар!

Сизнинг иш фаолиятингизга Давлат ёнгин хавфсизлиги хизмати ходимлари томонидан Назорат қилувчи органлар фаолиятини мувофиқлаштирувчи Республика кенгаши ёки унинг ҳудудий комиссияларининг руҳсатисиз, тегишли ҳужжатларсиз ноқонуний аралашувларга йўл қўйиш, ўз хизмат ваколатларини суиистеъмол қилиш ҳамда бошқа қонунга зид хатти-ҳаракатларга йўл қўйилганда зудлик билан ЎЗР ИИБ Ёнгин хавфсизлиги бош бошқармаси ва унинг ҳудудий бошқармаларига қуйидаги ишонч телефонлари орқали мурожаат қилишингиз мумкин.

ЎЗР ИИБ Ёнгин хавфсизлиги бош бошқармаси
— 8-371-234-01-09

Қорақалпоғистон Республикаси ИИБ ЁХБ	8-361-223-19-86
Андижон вилояти ИИБ ЁХБ	8-374-222-21-73
Бухоро вилояти ИИБ ЁХБ	8-365-222-82-85
Жиззах вилояти ИИБ ЁХБ	8-372-223-56-10
Қашқадарё вилояти ИИБ ЁХБ	8-375-221-14-64
Навоий вилояти ИИБ ЁХБ	8-436-770-25-73
Наманган вилояти ИИБ ЁХБ	8-369-226-31-38
Самарқанд вилояти ИИБ ЁХБ	8-366-233-51-00
Сурхондарё вилояти ИИБ ЁХБ	8-376-223-21-81
Сирдарё вилояти ИИБ ЁХБ	8-367-225-08-58
Тошкент вилояти ИИБ ЁХБ	8-371-261-64-36
Тошкент шаҳар ИИББ ЁХБ	8-371-234-50-98
Фарғона вилояти ИИБ ЁХБ	8-373-224-87-15
Хоразм вилояти ИИБ ЁХБ	8-362-227-24-11

Изоҳ: Бугунги кунда Тошкент шаҳрида содир бўлган ёнгинлар тўғрисида хабар бериш учун «01» рақами ўрнига «101» рақамига қўнғинроқ қилиш керак.

Республиканинг бошқа минтақаларида ёнгинлар тўғрисида хабарларни қабул қилиш учун аҳоли пунктларининг телефон тармоқларида ягона рақам «01» ўрнатилган.

Ўзбекистон Республикаси ИИБ
Ёнгин хавфсизлиги бош бошқармаси

Йўллари-
мизда маши-
налар сони
ортаяпти.
Натижада,
ҳайдовчилар-
ни тайёрлаш
жараёнини
такомиллаш-
тириш, йўл
ҳаракати
қоидаларига
ўзгартириш-
лар киритиш
зарурати
туғилмоқда.

Диққат, йўлдамиз!

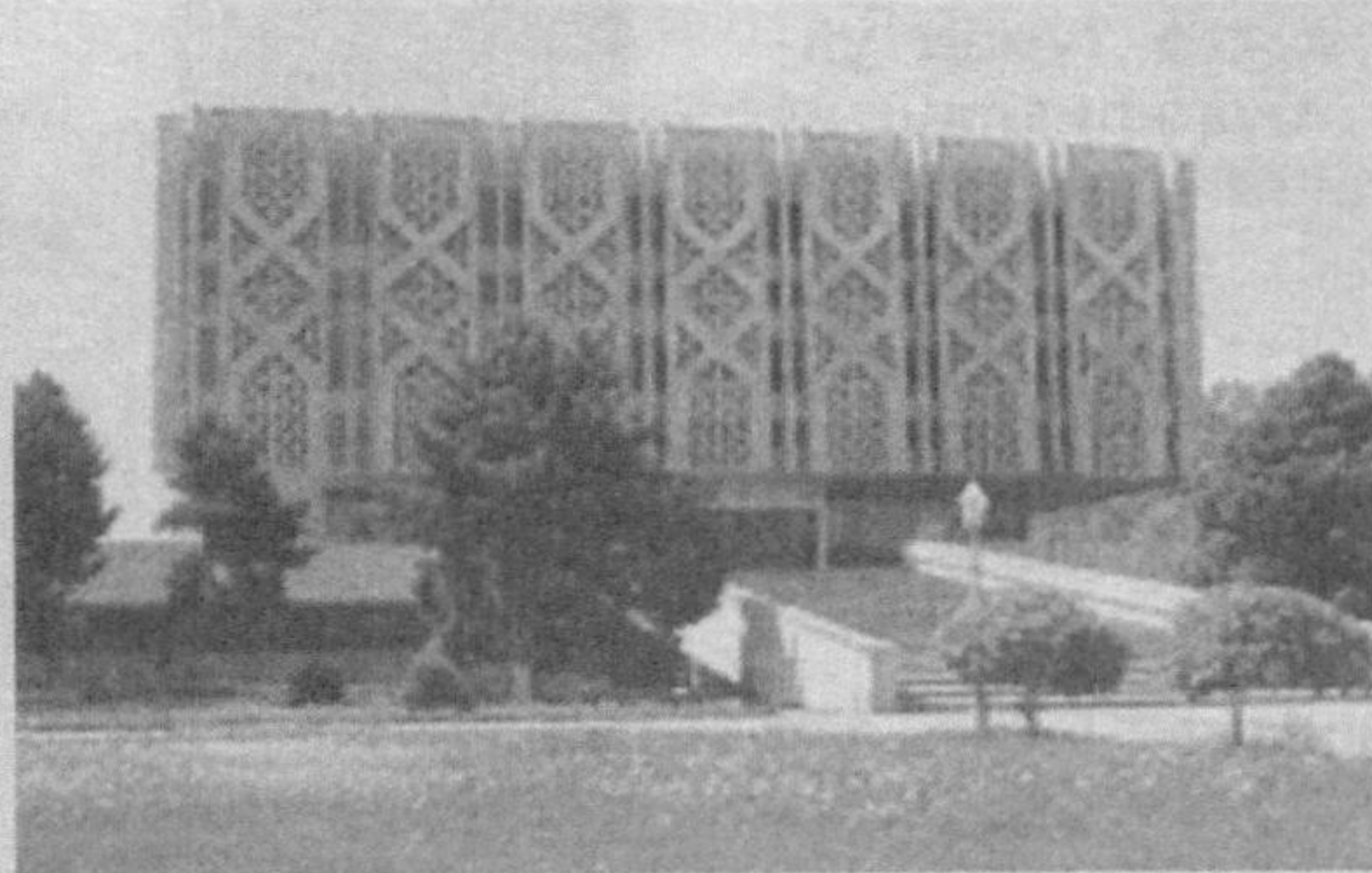
Йўллардаги тартибли ҳаракатни таъминлашга эришиш мақсадида ўтган йилдан бошлаб ҳайдовчилик гувоҳномасига ўқитиш, уларни топшириш фақат давлат автомактаблари зиммасига юклатилди. Хусусий автомактаблар фаолияти тугатилди. Гувоҳнома олиш имтиҳонлари ҳам мураккаблаштирилди. Ёш даражаси қайта ўрганилиб, гувоҳнома бериш ёши 25 деб белгиланди.

Ҳар бир ҳайдовчи, пиёданнинг йўл ҳаракати қоидаларини бир зум бўлса-да унутишга ҳаққи йўқ. Ўзимиз ва бошқа йўловчиларнинг ҳаётига жавобгарлигимизни эсдан чиқармайлик.

Озода САРАФРОЗ

Ўзбекистон тарихи давлат музейи республикамиздаги энг нуфузли, салоҳиятли илмий ва маданий-маърифий марказ ҳисобланади. Музей экспозицияси, заллар ва хоналарнинг жиҳозланиши замон талабларига тўла жавоб беради. Уюштирилаётган кўргазмалар, илмий анжуманлар ёш авлодни юртимиз бой маданий мероси, тарихи билан янада кенгроқ таништириш имконини беради.

Тарихимиз хазинаси

Музейдаги илмий-тадқиқот ишларининг асосий йўналиши буюмлар, коллекциялар тўплаш ва ўрганиш, ҳужжатлаштириш, илмий асосланган концепциялар, стационар экспозиция, кўргазмалар тизими ва режаларини ишлаб чиқиш, шунингдек, археологик ва этнографик йўналишларда изланишлар олиб боришдан иборат. Кўп йиллик фаолияти давомида кенг қамровли ишлар, археологик қазишмалар, этнографик экспедициялар олиб борилди. Олимлар томонидан топширилган коллекциялар ҳамда аҳолидан сотиб олинган осори-атиқалар музей фондини янада бойитди.

Мустақилликнинг дастлабки кунлариданоқ, ўзбек халқи томонидан асрлар давомида яратилган улкан тарихий-маданий меросни тиклаш давлат сиёсатининг энг муҳим вазифасига айланди. Вазирлар Маҳкамасининг 1992 йил 21 апрелдаги қарорига мувофиқ музей мустақил илмий-тадқиқот муассасаси сифатида қайта ташкил этилди ва 1994 йил 5 августдаги қарорига асосан унга давлат музейи мақоми берилди.

Аҳамиятли жиҳати, одамларнинг музейга қизиқиши йилдан-йилга ортиб бормоқда. Мисол учун, 2011 йилда томошабинлар 66 минг 174 нафарни ташкил этган бўлса, 2012 йилда 73 минг 577 нафардан ошиб кетди. «Мўъжизалар оламида» болалар музейи бўлимига 2011 йилда 4 минг 601 нафар ёш келган бўлса, ўтган йилда 11 минг 724 нафарга кўпайди. Кузатишлар натижасида олинган билимни ҳеч ким беролмайди. Музей шуниси билан ҳам аҳамиятлидир.

Экспозициялар оламига сайр

Музей экспозицияси ўзбек халқининг тарихи ва унинг давлатчилигини ўрганиш концепцияси асосида яратилган бўлиб, бу ерда 10 мингдан ортиқ экспонат жой олган. Улар Ўзбекистон тарихининг тош асрдан то мустақилликгача бўлган даврини қамраб олади.

2003 йил 19 февралда Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримовнинг музейга ташрифи чоғида билдирган фикр-мулоҳаза ва таклифлари бу ерда олиб бориладиган ишлар, музей экспозициясини такомиллаштиришнинг истиқбол режалари учун асос қилиб олинди.

Музей экспозицияси 10 та бўлимдан иборат бўлиб, унда Ватанимиз тарихининг барча даврлари акс эттирилган.

Мазкур музей ўзининг 135

йилдан ортиқ фаолияти давомида кенг қамровли илмий, тўплаш ишлари, археологик қазишма, этнографик экспедиция олиб бориш, аҳолидан осори-атиқаларни тўплаши натижасида музей фондларида 250 мингдан ортиқ экспонат жамланган. Шундан 60 мингтаси археология, 80 мингдан зиёди нумизматика, 18 мингтаси эса этнографияга доир. Шунингдек, архивда 35 мингдан ортиқ негатив, фотосурат ва ҳужжат мавжуд бўлиб, улар асосан XIX асрнинг охири — XX аср бошларига тааллуқли маълумотларни ўз ичига олади. Илмий кутубхонада эса 20000 га яқин кўлэзма, нодир китоб ва журналлар сақланади. Улар экспозицияларни тайёрлашда катта манба бўлиб хизмат қилади.

Музей фондларида кўплаб ноёб ашёлар — қадимий кўлэзма, танга, деворий сурат, мато, кийим, ёғоч, сопол, металл, суюқ ва бошқа қадимий буюмлар мавжуд. Ушбу буюмлар ўзбек халқининг қадимги даврлардан бой моддий маданиятга эга бўлганлигидан далolat беради.

Мазкур фондда катта тарихий аҳамиятга эга бўлган коллекциялар сақланади. Бу ерда асосан, мил. авв. V асрдан — XXI асргача зарб қилинган тангалар ўрин олган. Улар орасида Аҳамонийлар, Александр Македонский, Юнон-Бақтрия, Кушон, Хоразм, Сўғд ва Чочда зарб қилинган тангалар алоҳида ажралиб туради. Шунингдек, экспозицияда ўрта асрларда ҳукмронлик қилган Тоҳирийлар, Сомонийлар, Қорахонийлар, Чингизийлар, Темурийлар, Бухоро амирилиги, Хива ва Қўқон хонликлари маънавий сулолалар томонидан зарб қилинган тангалар ҳам ўрин олган.

Бу ердаги ўзбек халқи ва бошқа миллатларнинг уй анжуми, кийим-кечаги, заргарлик буюмлари, халқ ҳунармандчилигининг барча соҳасига оид иш қуроллари ва маҳсулотлари намуналари алоҳида эътиборни тортади.

Илмий экспозицион фаолият ҳам асосий йўналишлардан биридир. Мазкур йўналишнинг мақсади муваққат ва кўчма кўргазмалар тайёрлашдан иборат. 2003-2011 йиллар мобайнида 30 дан зиёд катта ва кичик кўргазмалар тайёрланди. «Ўзбек халқ ҳунармандчилиги», «Қоратепа — Ўрта Осиёдаги буддавийлар маркази», «Хоразм Маъмур академиясининг 1000 йиллиги», «Қадимий ва навқирон Қарши», «Марғилон шахрининг 2000 йиллиги», «Тошкент: кеча ва бугун»,

«Тошкент — бағрикенг диёр» кабилар шулар жумласидандир.

Музей жамоаси хорижда ўтказилган кўргазмаларда фаол иштирок этиб, мамлакатимиз тарихи ҳамда маданий меросини тарғиб қилиб келаётди. Айниқса, АҚШ, Япония, Жанубий Корея, Малайзия, Германия сингари давлатларда ташкил этилган кўргазмалар томошабинларда катта қизиқиш уйғотди.

Ўз навбатида, юртимизда ҳам кўплаб кўргазмалар уюштирилмоқда. 2009-2010 йилларда Жанубий Корея миллий музейида (Сеул шаҳри) «Ўзбекистоннинг қадимий тарихи» номи кўргазмалар ташкил этилиб, уларда музей фондларида сақланаётган 100 га яқин осори-атиқа намоиш этилди ва «The crossroads of civilization: Ancient Culture of Uzbekistan» номи каталогда чоп этилди. Корея Республикаси Миллий Этнография музейи билан ҳамкорликда икки халқ маданияти, тарихи, урф-одатларини ўрганиш ва кенг оммага таништириш мақсадида 2011 йил 22 июлда музейда «Корея анъанавий маданияти» номи кўргазма очилди.

Самарали тадбирлар

Музейда мустақиллик йилларида 150 дан зиёд маданий-маърифий тадбир ташкил этилди. Ёшлар орасида миллий ғоя тарғиботи ва маънавий-маърифий ишлар самарадорлигини оширишдаги фаол иштироки учун музей 2009 йилда Республика Маънавият тарғибот маркази томонидан Фахрий ёрлик билан тақдирланган бўлса, 2010 йилда республика бўйича «Йилнинг энг яхши музейи» номинацияси ғолиби бўлди.

Мустақиллик йилларида музей ходимлари саъй-ҳаракати билан 30 га яқин монография, рисола, альбом, каталог, йўлқўрсаткич, методик қўлланма ва 500 дан ортиқ илмий ва илмий-оммабоп мақолалар чоп этилди. Археология, нумизматика, этнография ва архив фондларида сақланаётган ашёларни тадқиқ қилиш натижалари асосида монографиялар тайёрланди.

Нумизматика йўналиши бўйича нашр этилган монография ва альбомлар қадимги даврдан то XIX асргача бўлган давлатларни ўз ичига қамраб олиб, ўша давр пул муомаласи ва иқтисодий ривожланиш жараёнини тўлиқ очиб беради. Жумладан, «Темурийлар сулоласи тангалари» (1996 й.), «Темур ва темурийлар сулоласининг тангалари» (2002 й.), «Тангалар тилга кирганда» (2006 й.), «Амир Темур ва темурийларнинг

молия-пул сиёсати» (2006 й.) шулар жумласидандир.

Ўзбек халқининг XIX-XX асрлардаги турмуш тарзи, урф-одатлари ва кийим-кечаклари бўйича қатор илмий асарлар чоп этилган. Жумладан, «Ўзбеклар: турмуш тарзи ва маданияти» (2003 й.), «Ўзбеклар: маиший ва маданий ҳаёт» (2003 й.), «Ўзбекистон дўппилари XIX-XX асрлар» (Каталог. 2006 й.), «Тошкент ва Фарғона миллий кийимлари. XIX-XX асрлар» (Рисола. 2006 й.), «Национальная одежда узбеков Бухары и Самарканды XIX-XX вв.» (2006 й.), «Ўзбек миллий кийимлари XIX-XX асрлар» (Каталог. 2006 й.) ва бошқаларни санаб ўтиш мумкин.

Ватанимиз тарихи, маданияти, мустақиллик учун кураш жараёни, ўзаро дўстлик ва бағрикенгликни ўзида акс эттирувчи қатор асарлар, жумладан, «XX аср бошларида Фарғонада миллий-озодлик курашлари» (2003 й.), «XIX асрнинг 2-ярми — XX аср бошларида Тошкентнинг «Янги шаҳар» қисми тарихи» (2004 й.), «Чоч-Бинкет-Тошкент» илмий мақолалар тўплами (2007 й.), «Тошкент — кеча ва бугун» илмий мақолалар тўплами (2007 й.), «Кўҳна олам сирлари» (2007 й.), «Ўзбекистон бағрикенг диёр» (2008 й.), «Ўзбекистонда ҳарбий тарих санъати» (2011 й.) асарлари тарихимиз бўйича янги маълумотлар тақдим этди.

2012 йилнинг май ойида Республика миқёсида «Ўзбекистоннинг бетакрор маданий ёдгорликлари: муаммолар, ечимлар ва истиқболлар» мавзuida илмий-амалий конференция ўтказилди. Унда иштирок этган олим ва ёш тадқиқотчилар мамлакатимизнинг тарихий моддий, номоддий маданий мероси интерпретацияси ва интеграцияси муаммолари бўйича фикр алмашдилар. Шунингдек, номоддий маданий мероснинг тил, ижро санъати, урф-одат, маросим, байрам каби турларини, моддий мерос объектларининг барча кўринишлари (меъморий, археологик, нумизматик, эпиграфик, тасвирий санъат турлари бўйича яратилган асарлар, музей ва музей предметлари) борасида олиб борилган илмий тадқиқот натижаларини муҳокама қилиб, уларни сақлаш, тадқиқ этиш ва рўйхатга киритиш бўйича тавсиялар бериб ўтилди ҳамда конференция материаллари асосида илмий тўплам нашр этилди.

Бундан ташқари, ўтган йилнинг 21 сентябр — 3 октябр кунлари Япония Фонди ва Ўзбекистон тарихи давлат музейи ҳам-

корликда «Ўзбекистонда инсон ресурслари ва маданий мерос муҳофазаси» бўйича илмий-амалий тренинг ташкил этилди. Унда Япониялик мутахассислар — проф. Аоки Сигеро, доктор Фуросо Хироаки ва доктор Хаякава Ясухиро ўз маърузалари билан иштирок этди. Тренингда вилоятлардаги илмий тадқиқот институт ва музейлардан 15 нафар ёш археолог, реставратор ва музейшунос иштирок этди.

«Мўъжизалар оламида»

Шу номдаги болалар учун мўлжалланган бўлим илк бора 2011 йилда ташкил этилган эди. «Болалар музейи» дастурлари болаларнинг фантазияси, ижодий қобилияти ва коммуникатив малакасини шакллантиришга қаратилган. Масалан, инсониятнинг дастлабки манзилгоҳлари ва яшаш шароитларини намоён этувчи сунъий ғор кўриниши болаларда ўзгача тасаввур уйғотиб, аниқ тушунча беради. Мазкур бўлим 4 ёшдан 14 ёшгача бўлган болаларга мўлжалланган.

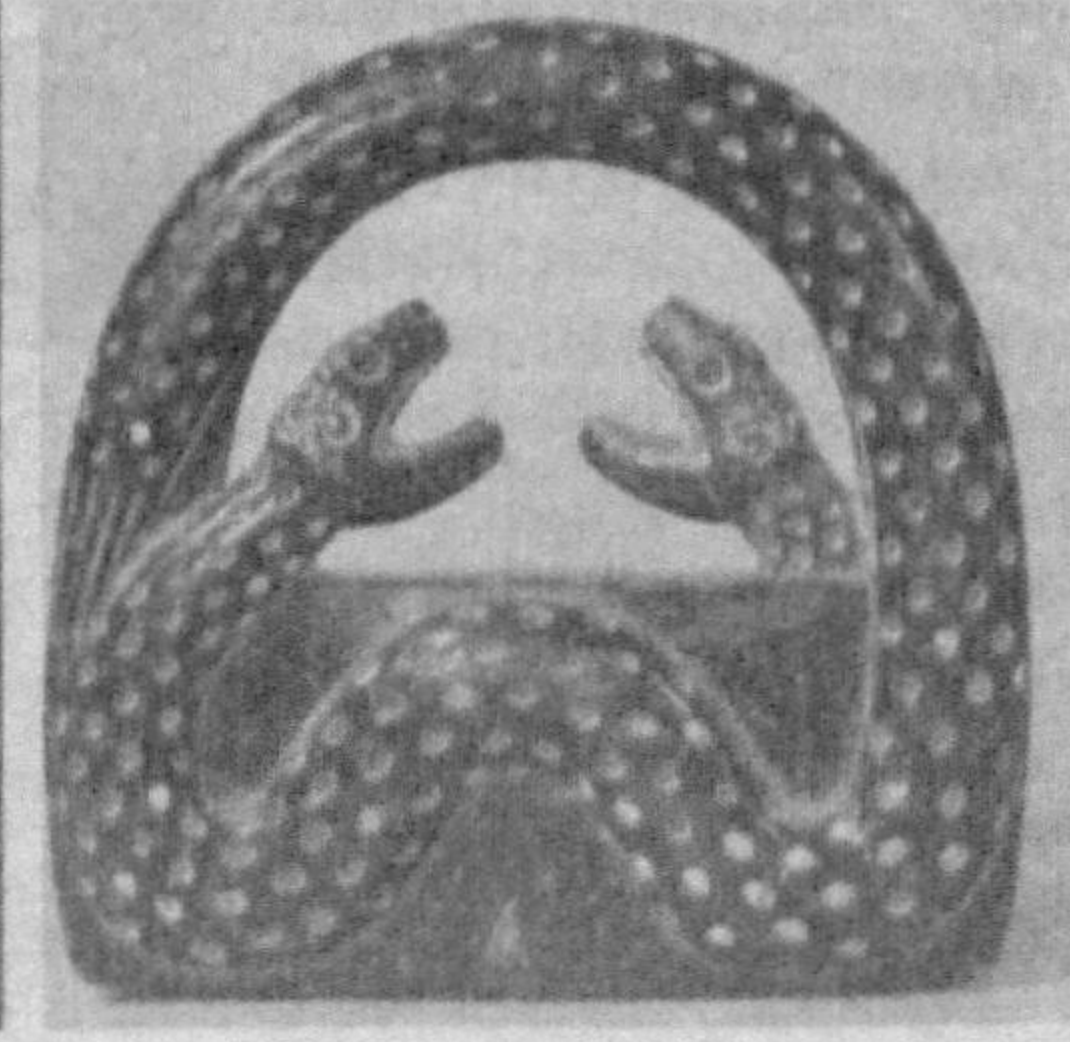
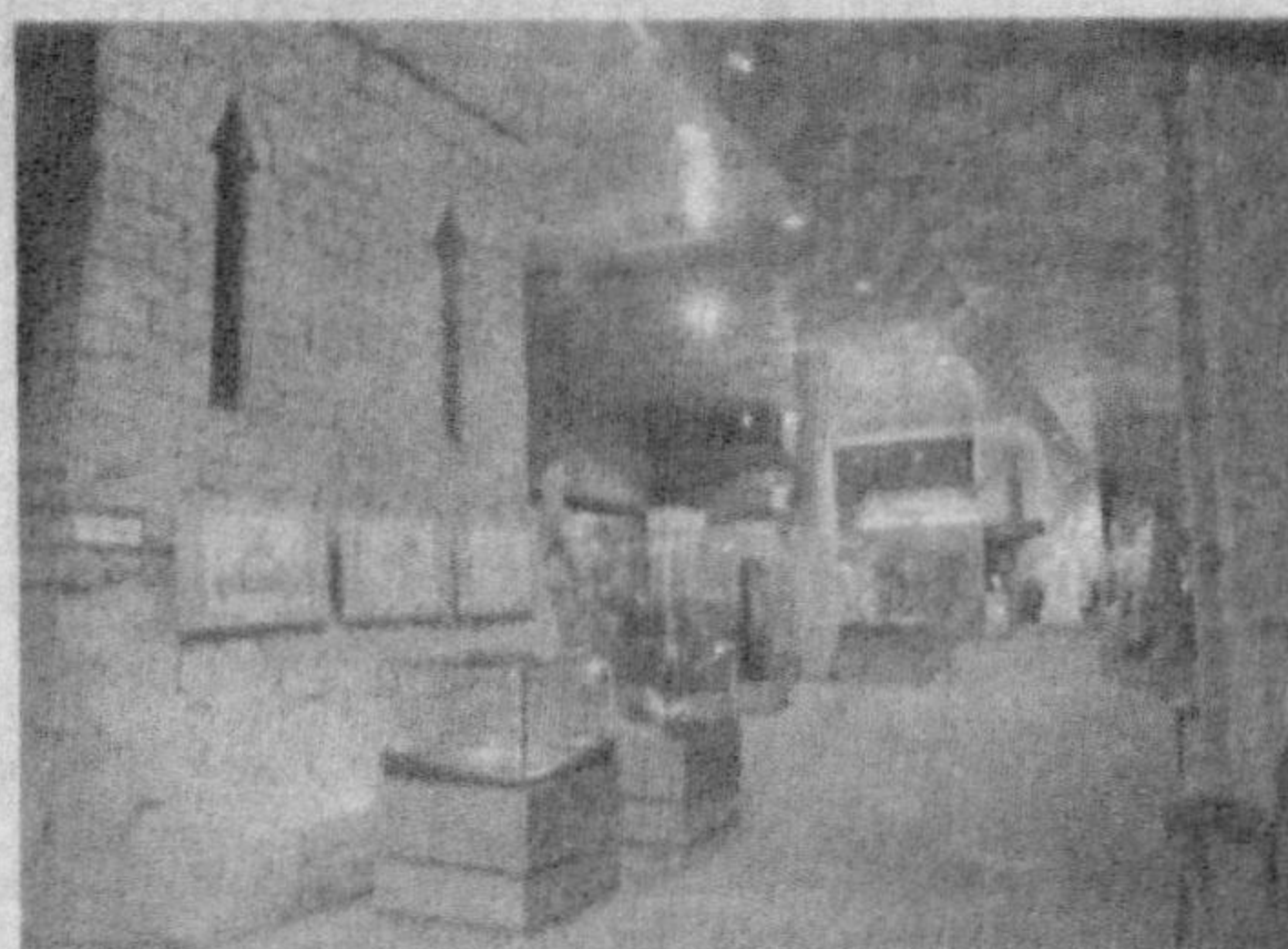
Жамоа шартномасига таяниб

Маъмурият билан касаба уюшма кўмитаси ўртасида тузилган жамоа шартномаси асосида ходимларнинг ижтимоий-иқтисодий ва ҳуқуқий манфаатлари ҳимоя қилинмоқда. Аъзолар саломатлигини мустаҳкамлаш, маданий-маърифий, спорт-соғломлаштириш ишлари доимий эътиборда. Таълим тизимида янги ютуқларга эришаётган ҳамда жамоат ишларида фаоллик кўрсатган ходимлар қўллаб-қувватланапти. Шунингдек, музейда узоқ йиллардан бери самарали фаолият кўрсатиб келаётган ходимларнинг юбилей ёшини нишонлаш мақсадида касаба уюшма кўмитаси томонидан муайян тадбирлар амалга оширилаётди.

Ижтимоий ҳимояга молик ходимларни қўллаб-қувватлашга алоҳида эътибор қаратилиб, уларга моддий ёрдам кўрсатиляпти. Ходимларнинг ҳуқуқий маданиятини юксалтириш мақсадида давра суҳбати, учрашув, гиёҳвандлик ва ОИТСнинг салбий оқибатларига бағишланган тадбирлар анъанавий тарзда ўтказилмоқда. Қўлаверса, Самарқанд ҳамда Бухоро шаҳарларига саёҳатлар уюштирилганини таъкидлаш жоиз. Бир сўз билан айтганда, музейда жамоа шартномаси бандлари ижросини таъминлашга алоҳида эътибор қаратилган.

Тарихни чуқур ўрганиш кишини маънан бойитиб, руҳан ўстиради, уни эртанги кунга тайёрлайди. Тарихий осори-атиқаларга бойлиги билан минтақамизда ягона бўлган Ўзбекистон тарихи давлат музейининг ҳам бу борадаги хизматлари беқиёс. Зеро, бу маскан кишиларимизда миллий ғурур ва ифтихор уйғотади, Ватанга муҳаббат туйғуларини камол топтирадиган мўъжизавий маскандир.

Нарзулла МАҲАМОВ,
«Ishonch» мухбири

Термиз туманидаги «Қорахон» маҳалла фуқаролар йиғини худудида 3700 нафар аҳоли истиқомат қилади. Уларнинг аксарияти томорқа юришти ҳадисини олган. Айрим оилаларда икки, уч тур ҳосил етиштирилаётир. Маҳалла фуқаролар йиғини оқсоқоли Одил Эгамбердиевнинг айтишича, 2012 йил томорқачилар мўл-кўл картошка етиштириб, рўзгордан ортганини сотишган, яхшигина даромад олишган.

Маҳалла фуқаролар йиғини котиби Нурсоат Норчаев билан хонадонларда бўлди. Баъзилар аллақачон ерни сифатли юмшатиб, гўнг ва суперфосфатга тўйинтириб, картошка экиш учун эгатлар тайёрлаб қўйибди. Талай хонадонларда 4-5 бош қорамол, 10-15 бош қўй-эчки боқилипти, Товуқ парваршлаётганлар ҳам сероб.

Бу ерликлар Ислон Хуррамовни қўлигул уста сифатида қадрлашди. Ҳар қандай иморатни пойдеворидан бошлаб, унинг калитини топширгунгача бўлган жараёни бемалол уддалайди. Уста Ислондан маҳалладошлари хурсанд. Негаки, у ёнига 5-6 нафар шогирдини олиб юриб, ҳунарли қилади, иш ўргатади. Евротаъмир дейсизми, замонавий лойиҳада уй тиклашми, пластик шифт қоқишми, ҳаммасини буюртмачининг кўнглидагидек қилиб адо этади. Меҳнат ҳақини эса қишлоқдошларининг имкониятидан келиб чиқиб белгилайди.

Ислон Хуррамов ва унинг рафиқаси Шаҳар Худойбердиева тадбиркор деҳқон сифатида ҳам эътиборга тушган. Ҳар йили оила ихтиёридаги 20 сотих томорқадан 15-17 миллион сўмгача даромад қилинади. Масалан, ўтган йил томорқанинг 15 сотихига картошка экишди. Парвариши тўғри ташкил этилгани боис ҳосил эрта етилди ва 7 миллион сўм фойда кўришди. Шундан кейин ҳам томорқа бўш турмади. Сугурги, помидор, булғор қалампери, зироатлар, хонадон чорваси учун озуқабоп экинлар ўстирилди. Айтганча, улар ҳар йили 4-5 бош қорамол боқиб семиртиришади. Уйдан сут, қатиқ аримайди. Қўрадаги 12 бош со-

мон гуркираб ўсапти. Эшик очилиши билан димоққа субтропик меванинг хиди уфурди.

— Иссиқхонани 2007 йили барпо этгандик, — дейди тадбиркор. — 2012 йили биринчи марта 4,5

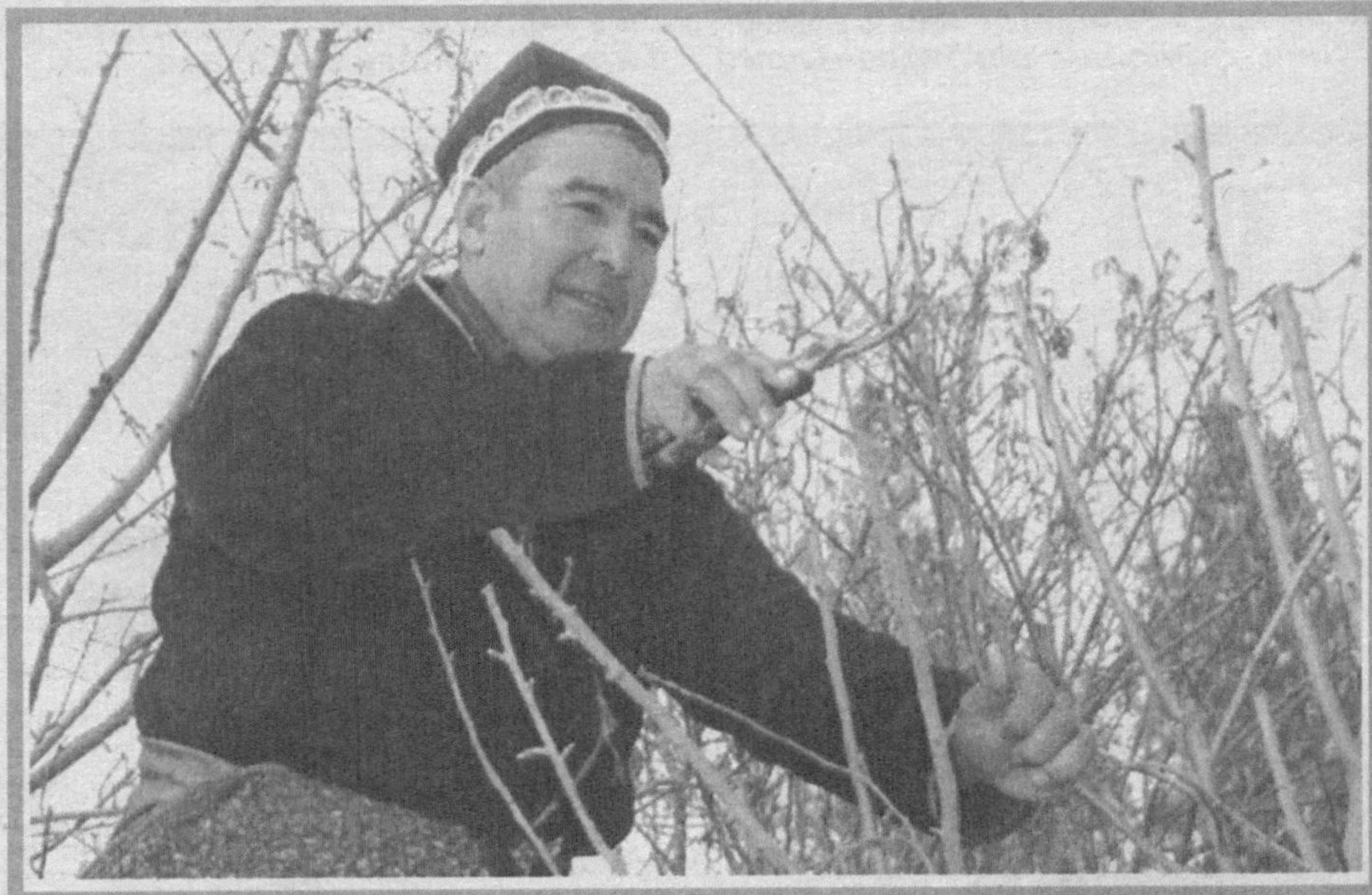
«Иссиқхона қурмасак бўлмайди», деди. Дадаси: «Иссиқхона қурдик ҳам дейлик, аммо уни қандай иситамиз, газ бўлмаса. Бир уйни печкага ўтин, кўмир қалаб зўрға иситамиз-у, каттагина иссиқхонани иситишга йўл бўлсин», деб рўйхушлик бермади. Абдуғаффор мактабда физика фанини аъло баҳоларга ўқиган эмасми, «Мен иссиқхонани печкасиз, газсиз иситиш йўлини топаман», деди. Иссиқхонани қурдик, устини бир қават қалин плёнка билан ёпдик. Сўнгра, плёнка устига 1,5 литрлик баклашкалардан мингдан зиёдини ҳар 60 сантиметр кенликда боғлаб чиқдик. Баклашка устидан яна бир қават плёнка тўшалди. Икки қават плёнка орасидаги баклашкалар вакуум ҳосил қилди. Совуқ устки қаватдаги плёнкадан ўтса ҳам, иккинчи қаватдаги плёнкадан ўтмайди. Чунки ўртадаги баклашкалар туфайли вакуум ҳосил бўлиб, совуқ пастки қаватдаги плёнкага етиб бормайди. Натижада, иссиқхонада (қишда ҳам) 25-30 даража ҳарорат сақланади. Фақат жуда қаттиқ совуқ бўлиб, ер, сув музлаган кунлари иссиқхона ичига исириқ тутатиб қўямиз.

Ана оддий қишлоқ тадбиркорининг каромати. Шу пайт уста Ислон «Матиз», ундан сўнг Абдуғаффор «Кобальт» русумли автоуловларида келиб, гурунгимиз яна кўр олди.

— Устачиликдан мўмай даромад қилиш осон эмас, рўзгоримиз бутлиги томорқа, чорва орқасидан, — дейди Ислон ака. — Айни пайтда томорқанинг бир чеккасида эртаки картошка эканмиз. Яна 30 туп ўрик, бир неча туп олма, токимиз ҳам бор. Улардан олинаётган ҳосилнинг ҳам чўғи ёмон эмас.

Рустам ДАВЛАТОВ,
«Ishonch» мухбири

АБДУҒАФФОРНИНГ «КАРОМАТИ»

влиқнинг ҳаммаси декабр ойида қўзилади. Дуркун қўзилар май ойигача боқилиб, ҳар бири 25-30 килограммагача гўшт қиладиган даражага етгунича семиртирилади ва сўйиб сотилади. Ўрнига урғочи қўзилар келтирилиб, сифатли озуқалар билан боқилади ва шу тариқа қўй-қўзининг изи узилмайди.

Томорқанинг бир четидан барпо қилинган иссиқхонада 42 туп ли-

тонна ҳосил териб олдик, даромад ҳам ўзига яраша бўлди.

Ичкари илик, лекин бирор жойда печка кўрмадик.

— Бир пайтлари томорқамизда плёнка остида ҳандалак ва тарвуз етиштирардик. Бир йили айни тарвуз поялари гулга ўтирганда қаттиқ совуқ бўлиб, меҳнатимиз зое кетди, — дея ҳикоя қилади Шаҳар опа. — Тўнғич ўғлимиз Абдуғаффор

Деҳқонobod тумани ажойиб табиати — улугвор тоғлари-ю сўлим боғлари билан машхур. Бу худудда турфа ранг ўсимликлар дунёсига ошуфта бўлмаган бирор кишини топиш амри маҳол. Моҳигул Шукурова ҳам болалигидан она табиатга меҳр қўйди.

Айнан шу интилиш уни Қарши давлат университети қошидаги 2-академик лицейга етаклади. Ўқишга имтиёзли равишда кирди. Билими, одоби, оқиллиги билан бошқалардан ажралиб турадиган бу қиз ўзининг яратувчанлик қобилиятини ҳам намойён этмоқда. Моҳигул яқинда устози Қарши Давлат университети зоология кафедраси мудири, қишлоқ хўжалик фанлари номзоди, доцент Жўра Бердиев раҳбарлигида олма мевахўрига қарши оддий ва ниҳоятда самарали усулларни қўллаш гоёсини таклиф қилди.

Шу ўринда маълумот бериш ўринлики, олма мевахўри ҳашаротларнинг ўзига хос гуруҳини ташкил қилиб, бу зараркунанданинг ҳаёт кечириши, озикланиши, яъни келтирадиган зарарига қарши кураш тизимини белгилаш зарурати доимо боғбонларимизнинг диққат марказида бўлиб келади. Барчамизга маълумки, бу мевахўрлар асосан дарахт меваларининг ичида озикланади. Олма мевахўрининг био-экологик хусусиятларини ўрганиш мақсадида Моҳигул 2010-2011 йилларда Оқработ қишлоғида экилган

олмазорларда тажриба олиб борди ҳамда шу нарса маълум бўлдики, охириги ёш қурт «беланчак»да турли жойларда, пўстлоқ ва хас-чўплар ости, ер сатҳига яқин тупроқда қишлоғга кетишини аниқлади. Март ойининг охириги ўн кунлигига

вахўрининг биринчи қуртлари тўйиниш учун 2-3 та мевани зарарлаши маълум бўлди.

Моҳигул устозининг кўрсатмалари билан олма мевахўрига қарши курашиш бўйича қуйидаги гоёларини илгари сурмоқда. Татбиқ қилаётган «сепаратор-тутқич-мослама» оддий тўр сеткадан иборат бўлиб, бўйи 20, эни 10 см.ни ташкил этади. Бу мослама од-

лардан кимёвий дориларсиз, зарарланмаган, юқори сифатли ҳосил олишга замин яратди. Устоз ва шогирдининг илмий мақоласи яқинда Қарши давлат университетининг илмий журнали саҳифаларидан жой олди. Энг асосийси, изланувчан қиз 21-25 август кунлари Бухоро шаҳрида ўтказилган «Ишбилармон талаба — 2012» республика кўрик-танловида ишти-

рок этиб, «Олма мевахўрига қарши самарали усул» инновацион гоёси билан фахрли

МЕВА ШИФОКОРЛАРИ

биринчи ўринни эгаллади ва ЎзЛиДеП томонидан таъсис этилган диплом ҳамда партиянинг ойлик стипендияси совриндори бўлди.

— Моҳигул жуда меҳнатсевар, ўз устида тинимсиз ишлайдиган шогирдларимдан, — дейди у ҳақда устоз Жўра Бердиев. — Олма дарахти барча худудларимизда экилади, аммо 85-90 фоизи олма мевахўри билан зарарланади. Халқ тилида «олма қурти» деб аталадиган бу зараркунандага қарши кимёвий дорилар билан курашишнинг салбий таъсири ҳам бор. Чунки боғларимиз асосан аҳоли зич яшайдиган жойларда қад кўтарган. Шу туфайли шогирдим билан татбиқ этаётган гоёмиз кўпчиликти катта қизиқиш уйғотди.

Моҳигулнинг бу тажрибалари Деҳқонobod туманидаги Оқработ қишлоғи худудларида экилган олмазор-

дий чиқинди тўрлардан ясалган бўлиб, олма мевахўрининг гўмбака кетиш олдидан жой ахтариб қолганда бошпана вазифасини ўтайди. Гўмбакадан чиққан капалак эса ўз-ўзидан тўр сеткадан қайтиб чиқолмайди ва нобуд бўлади.

Иккинчи усулда эса олма дарахти айни гуллаган пайтда дарахт танасининг икки томонига металл мих қоқилади. Михларнинг бири темир, иккинчиси мис бўлса самарадорлик юқори бўлади. Ўрнатилган темир михга 12 вольт ток билан 2-3 секунддан 2-3 марта таъсир этилади. Бунинг натижасида олма мевахўри кам вольтли ток таъсирида нобуд бўлади.

А. АБДИЕВ

ИШТИЁҚ ЗАВҚИ

Нолийдиган жойим йўқ. Рафиқам иккимиз саккиз фарзандни оқ ювиб, оқ тараб ўстирдик, ўқитдик. Эл қаторига қўшдик. Айни чоғ ўғилларим Назиржон, Шерали, Нурали, Алижон, Обиджон, Хусан узоқ йиллар ўзим меҳнат қилган газлаштириш тизимида ишлаб, кам бўлишаётгани йўқ.

Хуллас, кексалик гаширни суриб, 20 нафар набира-чеваралар даврасида дорилон юришим ҳам мумкин эди. Бироқ, кўнгилда меҳнатга иштиёқ сўнгани йўқ, қолаверса, саломатлигим ҳам жойида. Оилавий тадбиркорликка эътибор мудраб ётган орзуларимни уйғотиб юборди ва шу тарзда «Тоштурди-Нишоводин» хусусий корхонасини ташкил этдим. Меҳнат қилган ҳам иқтисодий, ҳам маънавий қувонч топиши шак-шубҳасиз. Айни чоғда гузар марказида ташландик ҳолга келиб қолган майдонни текислаштириб, сартарошхона, гўзаллик салони, савдо дўкони ҳамда автомобилларга техник хизмат кўрсатиш шохобчаси очиш ниятида елиб-югуриб юрибман.

**Тоштурди
ЭЛАМОНОВ,**
меҳнат фахрийси

измат юзасидан яқиндагина келин туширган хонадон бекаси билан суҳбатда иштирок этиб қолдим. Келин аталмиш эндигона 16 ёшга тўлган, ҳали турмуш, эр, қайнона тушунчаларининг моҳиятини тушуниб етмаган, оиладаги ўз ҳуқуқ ва бурчларини англамаган қизча экан.

— Келинни ёш тушириб олибсиз, бунинг устига ҳомиладор, қонуний никоҳи ҳам йўқ, — дея гап бошлади маҳалла фуқаролар йиғини маслаҳатчиси. — Бола бирор камчилик билан туғилиши ёки келинингиз соғлигига зарар етиши мумкинлигидан, қизларни вояга етмасдан турмушга бериш қонундан тақиқланганидан хабарингиз борми? Ҳеч бўлмаса бечорани боласи дунёга келганда гувоҳнома олиш учун ФХДЁга олиб боринг.

Қайнона эса бепарволик билан «Ҳомиладор бўлгани билан ҳали кўнглимдагидек эмас, ҳали яна кўрайликчи...» деган жавоб қилди.

Давлат органлари томонидан ўтказилаётган кузатишлар, жойларда аҳоли билан бевосита учрашув ва очик мулоқотлар қонунни четлаб ўтиб эрта турмуш қуриш билан боғлиқ ҳолатлар асосан жамоатчилик, маҳалла-кўйнинг лоқайдлиги, ота-онанинг қизи ва бўлғуси набираси соғлигига бепарқлиги туфайли содир бўлаётганини кўрсатади. Аксарият 16-17 ёшли келинлар билан ҳоли суҳбатлашилса уларнинг ҳам бир олам орзулари оғушида, тенгдошлари каби ўқишга, ишга кирмоқчи бўлганини бироқ, яқинларининг қистови буларнинг барига чек қўйганлигини таъкидлашади. Энди уй ишлари-ю, келинлик вазифаларидан ортмаётганликлари сабаб бу орзуларни амалга ошириш имкони йўқлигидан куйишади.

— Коллежни битириб университетнинг филология факултетига ҳужжатларимни топширдим, — деди 17 ёшида оила қурган Намуна Ҳакимова. — Бу пайт кўшни қишлоқлик ўзим тенги йигитдан совчи келаётганди. Ота-онамга ҳали турмушга чиқмаслигимни, ўқимоқчи эканимни тушунтирдим. Иштихон ҳам топшириб келдим. Бироқ бувим касал бўлиб қолгани туфайли «шу қизимни тўйини кўрсам армоним қолмайди» деб туриб олдилар. Яқинларим қистови билан тўйга рози бўлдим. Бу орада иштихон натижалари ҳам эълон қилинган эди. Бироқ қайнона-қайнотам чилласи чиқмаган, кўз тегади деб, ёш эрим эса рашк қилиб мандатга жўнатишмади. Ўқишга давлат бюджетни асосида қабул қилинганимни эса дугоналарим орқали билиб олдим. Ота-онамнинг аралашуви билан ўқишга қатнай бошладим. Лекин эримга бу ёқмасди. Рашк қилиб ҳар куни жанжал кўтарарди. Бир неча марта дўппослади ҳам. Фарзандим ногирон туғилгач эса оилам бузилиб кетди. Ҳозир 20 ёшдаман, ногирон болани парвариш қилиш учун ўқишни ҳам ташлашимга тўғри келган...

Нимагадир ўчакишиб ёки ҳали муҳаббат нималигини тушуниб-тушунмай оила қураётган вояга етмаган баъзи қизларнинг инжиқликлари эса ёш боланинг музқаймоқ ейман дея қилган хархашасини эслатади. Буларнинг она-ю бувилари, амма-холалари «шошилган қиз эрга ёлчимас» мақоли мазмунини қизига яхшилаб тушунтирмайди чоғи.

— Собиқ турмуш ўртоғим билан

ота-онамнинг қаршилигига қарамай севишиб оила қурганмиз, — дейди Нодира исмли қиз. — Онам уришиб берганларида «уйдан қочиб кетаман» дея пўписа қилганман. Тўйимиз бўлганида 16 ёшда эдим. Эрим мендан 8 ёш катта бўлган. Никоҳдан сўнг у илгари холасининг қизига уйлангани, ундан фарзанди борлиги маълум бўлиб қолди. Эримни яхши кўрганим, ваъдаларига ишонганим учун онамнинг ажратиб оламан, деб туриб олишига қарамай ёлгонини кечирдим. Унда ҳали ҳаёт нима эканини билмайдиган, гўр қизча бўлганман. Вақт ўтиши билан эрим собиқ хотини билан ярашиб олди. Унинг бу ҳаракатини қайнонам рағбатлантириб

ри идорасининг «Шаръий никоҳдан ўтиш одоблари» ҳақида Фатвоси қабул қилинган. Ноқонуний тарзда шаръий никоҳ ўқилишининг олдини олиш ва оталикни белгилашда юзага келаётган муаммоларни бартараф этиш мақсадида 2007 йил 24 апрелдан махсус никоҳнома қоғози амалга киритилган. Фатвода айтилишича, никоҳдан ўтиш маросими бизнинг диёримизда қадимдан миллий ва диний удумлар асосида амалга ошириб келинган. Шаръий никоҳдан ўтиш учун динимизда келин-куёвлардан талаб қилинадиган бир неча шарт ва одоблар борки, уни барча яхши билиб олиши ва унга амал қилиши зарур. Жумладан Фатвода шундай дейилади:

бўлган ҳуқуқ ва мажбуриятларнинг вужудга келиши учун асос бўлмайди. Бироқ, ФХДЁ органлари, оммавий ахборот воситалари томонидан олиб борилаётган тарғибот-ташвиқот ишлари, маҳалла фуқаролар йиғинлари фаолларининг аралашуви-га қарамай қизларини ана шундай йўл билан турмушга узатаётган ота-оналар учраб турибди. Улар кўпинча МФЙ фаолларини огоҳлантирмай ёки яширинча диний удумлар билан тўй қилишади. Бунда келин-куёв на зарур тиббий кўрикдан ўтади, на никоҳ шартномаси тузади. Ҳали гўр келин, туғилажак фарзанд келгусида ҳуқуқий Ҳимоясиз қолади. Бу ўринда, келиннинг ота-онаси набираларининг биринчи расмий ҳужжати — туғилганлик тўғрисидаги гувоҳномасига ёлғиз онадан туғилган деган таҳқирикли ёзув тушишини англамаётганлари изтироблидир. Ёш оилаларнинг тинч ва мустақамлиги кўп жиҳатдан хонадондаги маънавий муҳит, никоҳнинг онгли равишда тузилганлиги, ўзаро муносабатларнинг барқарорлиги ҳамда ёшларнинг саломатлигига боғлиқ.

Ҳукуматимиз томонидан оила қураётган ёшларнинг зарур тиббий кўрикдан ўтиши бепул этиб белги-ланган. Бу дунёга келажак фарзандларнинг соғлиги, оиланинг мустақамлигига хизмат қилмоқда.

— Тиббиёт хулосаларига кўра, ўғил болалар 25, қизлар 20 ёшда оила қуришга жисмонан ҳамда руҳан тайёр бўлишади, — дейди Сирдарё вилояти соғлиқни сақлаш бошқармаси бошлиғи ўринбосари Саид Масалдов. — Жисмонан тўлиқ шаклланмаган қизнинг ҳомиладор бўлиши, эрта фарзанд кўриши нафақат бўлажак фарзанд учун хавфли, балки она соғлигига ҳам салбий таъсир қилиши аниқ. Кузатишлар ногирон фарзандлар кўпинча яқин қариндошлар ўртасидаги никоҳ натижасида ёки вояга етмаган онадан дунёга келаётганини кўрсатмоқда. Эрта оила қуриш билан боғлиқ ҳаракатлар аксар ҳолларда яқин қариндош опа-сингил, ака-укалар фарзандлари ўртасида амалга оширилиши ҳам сир эмас. Бу эса фарзанд ногирон бўлиб туғилиш хавфининг янада ортишига сабаб бўлади.

Мамлакатимиз Оила кодексининг 16-моддасида насл-насаб шажараси бўйича тўғри туташган қариндошлар ўртасида, туғилган ва ўғай ака-укалар билан опа-сингиллар ўртасида, шунингдек, фарзандликка олувчилар билан фарзандликка олинганлар ўртасида никоҳ тузишга йўл қўйилмаслиги белгиланган. Бироқ, яқин қариндошлар фарзандлари, ўртасидаги никоҳ ҳанузгача ФХДЁ бўлимида яширилган ҳолда амалга оширилмоқда. Шу ўринда, айрим ҳолларда ота-онанинг фарзандлар тарбияси билан шуғулланмаслиги сабабли 16-17 ёшдаги қизларнинг никоҳсиз туғиш ҳолатлари ҳам учраб тургани аянчли ва шармандали ҳолатдир. Бунда онанинг жисмонан тайёр эмаслиги ҳамда психологик босим натижасида бола-нинг нуқсон билан туғилиш хавфи жуда юқори бўлади.

Хулоса ўрнида, жамиятнинг асосий таянчи ҳисобланган оиланинг мустақам бўлиши учун фуқаролар йиғинлари, қолаверса, барча мутасадди ташкилотлар ўзаро ҳамкорликда ҳаракат қилишлари зарурлигини таъкидлаш жоиз. Зеро, ҳеч кимдан кам бўлмаган, баркамол авлодни вояга етказиш бевосита оила пойдеворининг мустақамлигига боғлиқдир.

У. ИБОДИНОВ,
«Ishonch» мухбири

Шошилган қиз...

турарди. Сингисининг қизини қайтариб олиб келишни истарди. Натижада менинг оилам бузилиб кетди. Ҳозир 21 ёшдаман. 5 ёшли қизчамнинг кўзлари туғма ожиз...

Бу қизларнинг тақдири бир бирига бунчалар яқинлигидан ёқа ушлайди киши. Қиз болани жисмонан ва руҳан тайёр бўлмай туриб турмушга бериш қандай фожиали оқибатларга олиб келиши мумкинлигидан юрак ачишади. Албатта, ҳар қандай ота-она фарзандларининг бахтини ўйлайди. Орзу-хавасларга тезроқ эришиб, тезроқ набирани кўргиси келади. «Қизимни узатиб, тинчисам, мендан ўрганмаганини қайнонадан ўрганиб, тиниб-тинчиб кетар» деб ҳисобловчилар ҳам бор. Бироқ рўзғор тутиш ўйинчоқ эмаслиги сабаб эрта турмуш қуриш билан боғлиқ ҳоллар тинчиш ўрнига куйишга олиб келаётгани ҳам сир эмас.

Шу ўринда вояга етмай туриб оилани бўлишга бел боғлаган ўғил-қизларимиз қайсидир ваколатсиз мулланинг ўқиган никоҳи билангина кифояланишини таъкидлаб ўтиш керак. Аввало, мамлакатимиз қонунчилиги бўйича диний никоҳ фақат ваколатли диний арбоблар томонидан, келин куёвнинг ФХДЁ органида қонуний никоҳдан ўтганлиги тўғрисидаги гувоҳнома кўрсатилгандан сўнг ўқилиши лозим. Гувоҳномаси бўлмаган ёшларни бошини қовуштираётган имом нафақат ҳукумат томонидан ўрнатилган қоидаларини бузади, балки эртага туғилажак фарзанднинг, гулдек қизнинг, ҳаётни билмаслик натижасида бузилиб кетаётган оиланинг уволлига қолиши мумкин. Бундан ташқари, юртимизда шаръий никоҳ ўқиш расмий имомлар томонидан амалга оширилишини таъминлаш мақсадида Ўзбекистон мусулмонла-

«Шаръий никоҳ шартларига давлатимизнинг никоҳ ва оила тўғрисида қабул қилган қарор ва қонунлари ҳам қўшилади. Масалан, келин-куёв шаръий никоҳдан олдин никоҳни қайд қилувчи давлат идоралари рўйхатидан ўтиб, расмий гувоҳнома олган бўлишлари лозим. Расмий никоҳдан ўтмаган, ФХДЁ гувоҳномасига эга бўлмаган ёш оилалар ажрашиб, она ўз етим боласи билан кўчада қолишини ҳисобга оладиган бўлсак, шаръий никоҳ шартларига ҳукумат томонидан берилган ФХДЁ гувоҳномасининг бўлишлигини ҳам муҳим шартлардан бири деб эътибор қилиш ўринлидир. Имомларнинг ФХДЁ гувоҳномасини суриштирмай никоҳ ўқишлари ёш оилаларни ижтимоий ҳуқуқларини камситиш бўлса, гувоҳномани кўриб, сўнгра никоҳ ўқишлари ҳуқуқий жамият барпо қилинаётган бир вақтда ёш оилаларнинг ижтимоий ҳуқуқини муҳофаза қилишдир...». Яъни Ўзбекистон Мусулмонлари идораси тасаруфида фаолият кўрсатаётган расмий имомлар томонидан ФХДЁдан рўйхатдан ўтганлиги тўғрисидаги маълумотномаси бўлмаган ёшларга никоҳ ўқиш таъқиқланган.

— Мамлакатимиз Оила кодексининг 13-моддасида «Диний расм-русумларга биноан тузилган никоҳ ҳуқуқий аҳамиятга эга эмас», деб кўрсатиб ўтилган, — дейди Фарғона шаҳар 1-ФХДЁ бўлимининг мудири Матлюба Маҳаметова. — Шунингдек, никоҳ тузишда диний маросимларга амал қилиш инкор этилмайди, чунки бу никоҳга кирувчиларнинг шахсий эътиқодида боғлиқ бўлиб, улар никоҳни қонуний қайд этишдан олдин ёки кейин диний расм-русумларга биноан ўтказишлари мумкин. Шаръий никоҳ эрхотинга тегишли бўлиши мумкин

Фойдасидан зарари кўп

1997 йилнинг 14 март куни Бразилиянинг Куритиба шаҳрида йирик тўғонлар қурилишига қарши биринчи халқаро конференция бўлиб ўтди. Тадбир иштирокчилари «Биз кучли ва бирдаммиз, бизнинг ишимиз адолатли» деган шиорни ўртага ташладилар. Ўша куни жаҳоннинг 20дан ортиқ мамлакатидан тўғонлар қурилишига қарши 50 дан ортиқ намоийш бўлиб ўтди. «Сув ўлим эмас, балки ҳаёт олиб келсин» шиори остида ўтган анжуман иштирокчилари «дарё, сув ва ҳаётни муҳофаза қилиш мақсадида» 1998 йилдан бошлаб ҳар йили 14 мартда Халқаро Тўғонларга қарши кураш кунини нишонлашга келишиб олдилар.

Сув оқимидан олинган энергиялар асосан ГЭСларда ишлаб чиқарилади. ГЭСлар эса одатда дарёларга тўғон ва сув омборлари қурилиши натижасида барпо этилади. Бунинг учун дарёларда йил бўйи сув бўлиши, дарёлар ўзани эса имкон қадар нишабликка қараб оқиши лозим. Ҳозирга қадар электр манбаи ва сувга бўлган эҳтиёж тугайли 45 мингдан ортиқ тўғон қурилган. Дунёдаги ҳар учта давлатдан биттаси ўзининг эҳтиёжини ГЭСлар ҳисобига қондиради. Шуни эслатиб ўтиш керакки, ГЭСларнинг жаҳон энергетикасидаги ҳиссаси унча ҳам катта бўлмай, электр қувватининг 18,8 фоизини ташкил этади.

Таҳлилчиларнинг сўзларига қараганда, сўнгги ярим аср мобайнида гидроэлектр станциясига мўлжалланган йирик тўғонлар қурилиши натижасида 40-80 миллион киши ўзлари истиқомат қилиб турган худудлардан бошқа жойларга кўчирилган. Одамларнинг киндик қони тўкилган ватанларидан ўзга минтақаларга кўчирилиши уларнинг руҳиятига салбий таъсир кўрсатгани, бундан ташқари, ҳукуматларнинг иқтисодий зарар кўргани аллақачон ҳисоб-китоб қилинган. ГЭСлар қурилиши оқибатида 400 минг квадрат километр унумдор ерлар ва ўрмонлар сув остида қолган. Тўғонлар қурилиши чучук сувдаги балиқларнинг бешдан бир қисми бутунлай ёки қисман йўқолишига сабаб бўлган.

Арзон электр манбаи ишлаб чиқаришга мўлжалланган ГЭСлар қурилиши оқибатида иқтисодий ва техник мақсадларга эришилмагани тан олинади. Жаҳон Тўғонлар бўйича комиссиясининг фикрича, йирик ГЭСларнинг фойдадан кўра зарари кўп экан. Йирик ГЭСлар қурилишига ажратилган маблағлар ўзини оқлашмаслиги, тўғонлар минтақа экотизимига жиддий зиён етказиши айтилади. Сув иншоотлари дарёлар ўзанини тубдан ўзгартириб юборади. Маълумки, дарёлар табиий суратда мунтазам йўналишини ўзгартиради, гоҳ тошиб,

гоҳ қуриб қолади. Тўғонлар эса мана шу табиий жараёнга, шунингдек, сув ҳарорати ҳамда кимёвий таркибига ўз таъсирини ўтказиши.

Буни қарангки, тўғонлар сув тошқинларининг олдини олишга эмас, балки сув тошқинлари келиб чиқишига хизмат қилар экан. Шунингдек, тўғонлар сувларнинг шўрланиши, хавфли касалликлар тарқалишининг омилли ҳамдир. Чунки сув омборлари чивин каби юқумли касалликлар тарқатувчи зараркундалар кўпаядиган макон бўлиб, масалан, Саяно-Шушенск сув омбори яқинида ҳар йили 2 мингдан ортиқ кишининг юқумли касалликка чалиниши қайд қилинган.

Сув омборлари унумдор ерларни «ютиб юборгани», меъморий ва маданий ёдгорликлар эса сув остида қолгани тарихдан маълум. Ўтган асрнинг 30-йилларида фойдаланишга топширилган Днепр ГЭСи тугайли Украинадаги қанчадан-қанча унумдор ерлар сув остида қолди. Мутахассисларнинг ҳисоб-китобларига қараганда, агар сув остида қолган ерлардаги пичан ва хашаклар Иссиқлик Электр станциясида ёқилганида Днепр ГЭСи бир йилда ишлаб чиқарадиган электр қувватини олиш мумкин эди.

Шунингдек, сув остида қолган ўрмонларнинг дарахлари аста-секин чириши тугайли сув сифати кескин бузилиб кетаётганидан ҳам асло кўз юмиб бўлмайди. Сув омборлари табиий кўллари каби чўкиндилар билан тўлиб боришини айтмайсизми! Айниқса, тоғ дарёлари чўкиндиларга бой бўлади.

Бир вақтлар ГЭСлар қайта тикланувчи ва экологик тоза энергия манбаи сифатида кўрилган эди. Бирок, бу фикрлар мутлақо нотўғри бўлиб чиқди. Олимларнинг фикрича, барча ГЭСлар парник газини келтириб чиқарар экан. Яъни сув остида қолган ўсимликларнинг айниши ва ачиши оқибатида шундай ҳол юзага келади.

Соҳа мутахассисларининг фикрича, йирик ГЭСлардан кўра, кичик ва ўртача қувват-

даги ГЭСлар қуриш фойдалидир. Бирок 1989 йилда АҚШ Энергетика вазирлиги қошидаги энергияни рационал ишлатиш ва қайта тикланувчи энергия манбаларидан фойдаланиш бошқармаси ходимлари ўтказган тадқиқотлардан сўнг, «атроф-муҳитга зиён етказмайдиган энергия ишлаб чиқарувчи технология мутлақо йўқ», деган хулосага келинди.

Трансчегаравий дарёларга халқаро талабларга зид равишда йирик ГЭСлар қуриш ўша минтақа хавфсизлигига катта таҳдид бўлиб, таҳлилчилар сўнгги 10 йилда минтақада зилзилалар 30 фоизга фаоллашганини айтишмоқда. Чунки йирик ГЭСлар минтақа сув тақчиллиги муаммосини янада кескинлаштириб экология ва қишлоқ хўжалигига миллиардлаб доллар зарар етказиши.

Бугунги кунда сув омборларида барча дарёлардаги сув ҳажмидан уч баробар кўп сув сақланмоқда. Бу эса кўплаб зилзилаларга сабаб бўлиши мумкин. Масалан, аввал зилзила кузатилмаган худудларда ГЭС қурилганидан сўнг ер қимирлаши содир бўлган, хусусан, Ҳиндистондаги Койна тўғони яқинида юз берган зилзила оқибатида 180 кишининг ҳаётдан кўз юмгани бунинг яққол мисолидир.

ГЭСлар тарихида юз берган фожиалар тўғрисидаги маълумотлар беихтиёр кишини ўйга толдиради. 1963 йил 9 октябрда Италия шимолидаги Вайонт тўғонида юз берган кўчки 2 мингдан 3 минггача инсоннинг ҳаётига зомин бўлди. 1975 йилда «Нина» тўғони Хитойнинг Хэнань вилоятидаги Жухэ дарёсида қурилган Баньцяо сув омборидаги тўғоннинг бузилишига сабаб бўлди. 170 минг киши ҳалок бўлиб, 11 миллионга яқин киши жабр кўрди. 2005 йил 11 февралга ўтар кечаси Покистон жануби-ғарбидаги Белужистон вилоятида жала қуйиши натижасида Пасни шаҳри яқинидаги баландлиги 150 метрлик тўғон бузилиб, бунинг оқибатида бир неча қишлоқни сув

ювиб кетди, 135 дан ортиқ киши ҳалок бўлди. Ўшанда одамларнинг жасади Араб денгизидан балиқчилар тўри билан йиғиб олинган эди. 2007 йил 5 октябр куни Чу дарёсининг сатҳи кўтарилиши тугайли Вьетнамнинг Тханьхоа вилоятида қурилаган Киадат ГЭСининг тўғони вайрон бўлди. Натижада, 5 мингга яқин турар-жой биноси вайрон бўлиб, 35 киши ҳалок бўлди. 2009 йил 17 август куни эса Россиянинг энг йирик Саяно-Шушенск ГЭСида юз берган ҳалокат оқибатида 75 киши вафот этиб, ГЭСдаги иншоот ва жиҳозлар жиддий зиён кўрди.

Ўтган аср ўрталарида ўзаро рақобатда бўлган давлатлар йирик ГЭС, АЭСлар қуриш борасида мусобақани авж олдиран экан, бу иншоотлар етказиши мумкин бўлган зарарларни ўйлаб ўтиришмаган, тўғрироғи, аҳолининг хавфсизлиги билан боғлиқ масалани назар-писанд қилишмаган. АҚШнинг Аляска штати расмийлари ўтказган тадқиқотларга кўра, минтақада ГЭС қурилишидан кўра, балиқчилик, сайёҳлик, овчиликни ривожлантириш кўпроқ фойда келтирар экан.

Иқтисодий тараққий этган мамлакатлар экологик нуқтаназардан табиат инъом этган арзон электр манбаи бўлмиш йирик ГЭСлар қуришдан воз кечмоқда. 1997 — 2007 йиллар мобайнида АҚШда тўғон қурилишидан кўра, тўғонларни бузиш кўпроқ кузатилди. Францияда эса 1998 йилда иккита, 2003 йилда битта, 2005 йилда битта тўғон бузилди. Австралияда ҳам Веллингтон тўғонини бузиб ташлашни афзал кўришди. Айни дамда Россия экологлари 2020 йилга қадар Сибирни ривожлантириш стратегиясига киритилган баландлиги 208 метр бўлиши кутилаётган Богучан ГЭСи қурилишига қарши чиқмоқда. Уларнинг фикрича, мазкур ГЭСнинг баландлиги 185 метрдан ошмаслиги керак.

Инсоният ўзининг энергетикага бўлган эҳтиёжини АЭС ёки ГЭСлар билан эмас, балки қайта тикланувчи электр манбаи билан қондириши мумкин, деган фикр аллақачон пишиб етилган. Масалан, Канада ва Финляндияда энергетика муаммолари ноанъанавий энергия манбалари (куёш, шамолдан олинган электр манбаи)

ҳисобига ҳал қилинмоқда. АҚШ эса шамол генераторларидан фойдаланиш бўйича жаҳонда биринчи ўринда турибди.

Яқинда матбуотда Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Муқобил энергия манбаларини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги Фармони эълон қилинди. Унда қайд этилганидек, иқтисодий тараққий этган ва ривожланиб бораётган мамлакатларда углеводород хомашёсининг жаҳон миқёсидаги захиралари камайиб бораётган шароитда иқтисодиётнинг барқарор ривожланиши ва рақобатбардошлигини оширишнинг энг муҳим омилли сифатида муқобил энергия манбаларидан амалда фойдаланиш бўйича ишланмалар жадал суръатлар билан олиб борилмоқда.

Ўзбекистонда муқобил энергия манбаларидан, энг аввало, куёш энергиясидан фойдаланиш соҳасида илмий ва экспериментал тадқиқотлар олиб бориш борасида салмоқли тажриба тўпланган бўлиб, улар юзасидан бир қанча ўн йиллар мобайнида ишланмалар олиб борилмоқда. Республикада Марказий Осиёда ўхшаши йўқ илмий-экспериментал марказ — Фанлар Академиясининг «Физика-Куёш» илмий ишлаб-чиқариш бирлашмаси ишлаб турибди ва энг муҳими, унинг тадқиқотлари натижалари жаҳон миқёсида эътироф этилаётир.

Иссиқ сув ва иссиқлик таъминоти учун паст потенциалли қурилмаларни яратиш, электр қуввати олиш учун фотоэлектрик ва термодинамик ўзгарткичлар, махсус материаллар синтез технологиялари, материаллар ва конструкцияларга термик ишлов беришда куёш энергиясидан фойдаланиш бўйича илмий-тадқиқот ва тажриба-конструкторлик ишлари, айниқса, фаол ва самарали олиб борилмоқда.

Ўтказилаётган тадқиқотларнинг натижалари мамлакатимиз иқтисодиётининг турли тармоқ ва соҳаларида экспериментал равишда кенг қўламда қўлланилмоқда. Ўн йилдан ортиқ вақт мобайнида республикада куёш энергияси билан сув иситадиган қурилмалар асосида уй-жойлар ва ижтимоий объектларни иссиқ сув билан таъминлаш тизимлари ишлаб чиқилмоқда ҳамда улардан тажриба тариқасида фойдаланилмоқда. Тошкент шаҳрида, Самарқанд вилояти ва бошқа минтақаларда иссиқ сув олиш учун гелиоқурилмалар ўрнатилган. Турли қувватлардаги фотоэлектрик қурилмаларни ишлаб чиқариш ўзлаштирилган. Кўплаб олий ўқув юрталари ва касбунар коллежларида мазкур соҳа учун малакали кадрлар тайёрлаб келинмоқда.

Куёш энергиясидан амалда фойдаланиш учун Ўзбекистонда яратилган шарт-шароит ва мавжуд имкониятлар мазкур минтақадан бу соҳадаги илғор технологияларни нафақат республикамизда, балки бутун Марказий Осиёда тажриба тариқасида жорий этиш майдони сифатида фойдаланишга асос бўлиб хизмат қилади.

**Шарофиддин
ТУЛАГАНОВ**

ШИФОБАХШ КЎКАТЛАР

Кўклам ташрифи билан одамларда руҳий толиқиш, чарчаш, силла қуриши кузатилади. Организмда турли ўзгаришлар содир бўлиб, витамин ва минерал моддаларга эҳтиёж сезилади. Халқ орасида «ичак узилди даври» деб аталган баҳорда инсон табиат ва унинг неъматларидан баҳра олиб, қайта кучга киради. Кўклам неъматлари ва таомларининг шифобахшлик хусусиятларини нафақат донишманд оқдоғларимиз, балки бугунги замонавий тиббиёт ҳам алоҳида эътироф этмоқда. Она юртимизда ўсаётган гиёҳларнинг ҳар бири ўнлаб касалликларга даво. Шифобахш кўкатлар йил бўйи ўсиб турса-да, фақат март-апрел ойларидagina улар инсон саломатлигига жуда фойдали ҳисобланади. Шу даврда улардан турли таомлар тайёрлаб истеъмол қилиш фойдалидир. Негаки, кўкламда барра ўтлару кўкатларнинг шифобахшлиги жуда юқори бўлади.

ДАРМОНГА БОЙ ҚОҚИГУЛ

Қоқигул таркибида С, В1, В2 каби витаминлар ва темир, кальций, фосфор ҳамда турли органик кислоталар, глюкоза каби шифобахш моддалар мавжуд. Халқ табиобатида қонни тозаловчи восита сифатида ишлатилади. Унинг илдизи ва баргларидан тайёрланган дамлама буйрак хасталикларини даволашда беозор пешоб ва ўт хайдовчидир.

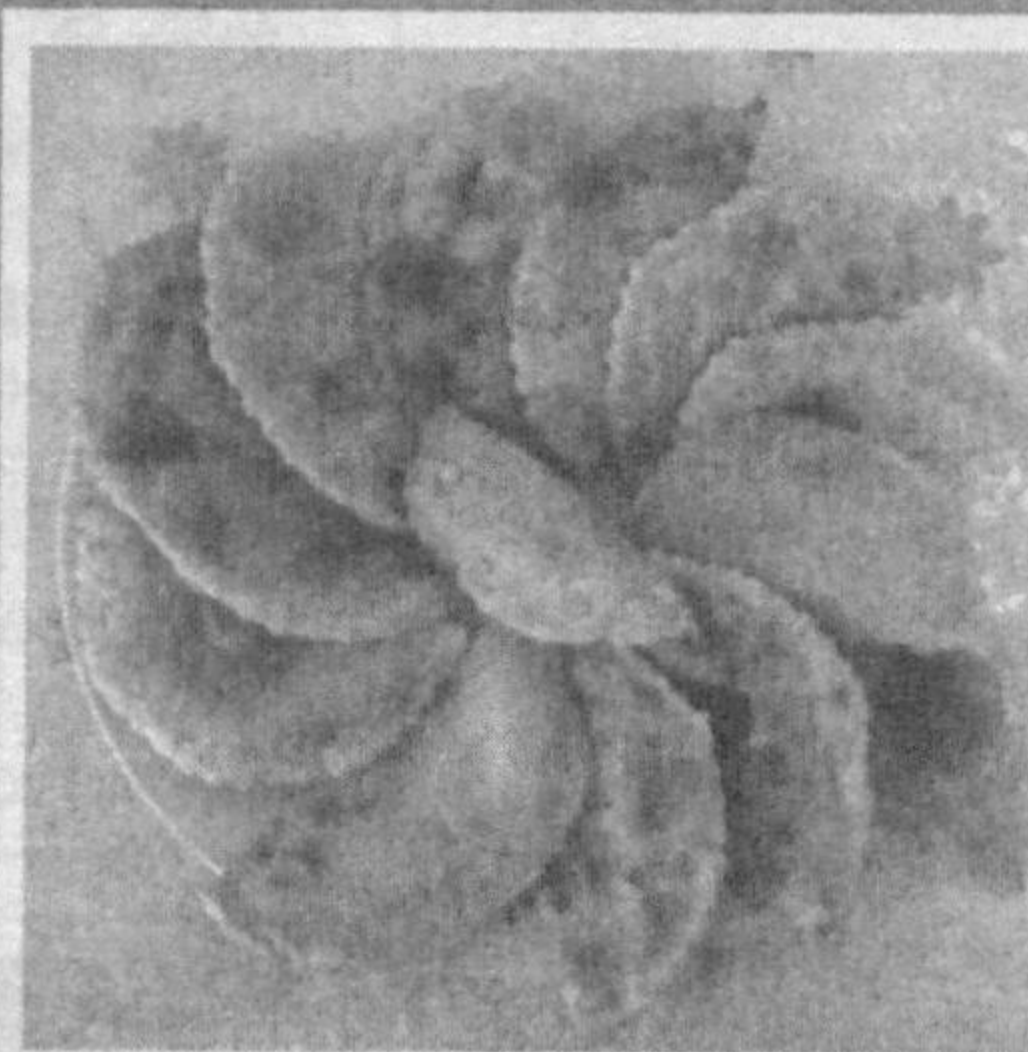
Шунингдек, ундан ични юмшатиш ва енгил сурги сифатида фойдаланилади. Илдиздан тайёрланган дамлама эса жигар шамоллашида, ўт пуфак яллиғланишида, бавосирни даволашда, тиш ва томоқ оғриқларида қўлланилади. Қоқигул баргларидан тайёрланган кўк чучвара, сомса, манти айна баҳорнинг «илик узди» чоғларида мос келади.

ШОВУЛ — ЧАРЧОҚҚА ҚАРШИ

Шовул шарбати одамнинг қувватини ошириб, чарчоғини ёзади. Шу билан бирга камқонликда, аллергия, тери қичишида фойдали.

Унинг илдизидан тортиб барги, уруғига чадориворлик хусусиятига эга. Шовул бактерияларга қарши, қон тўхтаувчи, оғриқни қолдирувчи, зангли(цинга) хасталигига ахши таъсир қилади, ичак ва жигарга даво. Авитаминоз, ичакдан қон оқиши, янги яралар, ангинада кенг қўлланилади. Қайнатмаси жигар касалликлари, аллергия ва тери қичишида ичилади.

Илдизи оғриқни қолдирувчи, уруғи буруштирувчи, қон тўхтатувчи хусусиятга эга.

ИСМАЛОҚ КАМ ҚУВВАТЛИККА ДАВО

Исмалоқ таркиби С, В1, В6, РР, К, Е каби витаминлар ва темир, йод, фосфор, калий, кальций, магний каби микроэлементларга бой бўлиб, бу инсон саломатлиги учун фойдалидир. У бедармонликда, силласи қуришда, талоқ, ўпка, асаб касалликлари ҳамда камқонликда

ишончли даво ҳисобланади. Шунингдек, пешоб ва ўт хайдаш хусусиятига эга. Табобат илми донишманди Абу Али ибн Сино исмалоқ баргидан тайёрланган қайнатма ни йўтал, қабзиятга қарши, сафро хайдовчи омил сифатида тавсия этган.

Исмалоқ оғриқ қолдирувчи восита сифатида ҳам эътироф этилган. Ундан, айниқса, кўк чучвара пишириб ейиш жуда фойдали. Шунингдек, турли кўклам неъматларига қўшиб сомса, манти, хоним ва бичак тайёрлаб истеъмол қилиш инсоннинг руҳий ва жисмоний қувватини оширади.

ЯЛПИЗ — КЎКЛАМ ГАВҲАРИ

Ялпиз кўклам неъматларининг гавҳари ҳисобланади. Унинг шифобахшлик хусусияти жуда кўп. Ялпиз кўпроқ март-апрел ойларида истеъмол қилиш ва қуритиб қўйиш лозим.

Ибн Сино ялпизнинг шифобахш хусусиятларини шундай таърифлайди: «Бир неча кунгача уни еб, кетидан сузма зардоби ичиб турилса, қон томирларини кенгайтиради. Ялпиз моховга фойда қилади. Унинг шираси қовуқдаги куртларни ўлдиради. Айниқса, анжир билан ейилса, кўкракдаги ёпишқоқ қуюқ хилтларни хайдайди». Халқ табиобатида ундан жигарнинг сурункали касалликлари, ўт йўллари яллиғланишини даволашда, иштаҳани очувчи, овқат ҳазм қилувчи, кўнгил айниш, қусишга қарши ҳамда ел хайдовчи, ични сурувчи восита сифатида фойдаланишган. Шунингдек, ялпиз қайнатмаси оғиз қақраши, тиш оғриғи, мураббоси эса кўенчиққа, шираси шақиқа ва сариқ касаллигида қўлланилади. Замонавий тиббиётда ялпиздан эфир мойлари, валидол, корвалол, валокордин каби юрак ҳамда йўталга қарши дорилар тайёрлашда қўлланилади. Шунингдек, ялпиздан тайёрланган ментолдан эса тумов, бош оғриғи — мигренда фойдаланилади. Ялпизнинг қуритилгани ҳам меъда хасталиги, ўт хайдовчи ва асабни тинчлантирувчи восита сифатида ишлатилади.

РАВОЧ ДОҒЛАРНИ КЕТКАЗАДИ

Равоч ўзига хос шифобахш хусусияти билан ажралиб туради. Халқ табиобатида қўлланган бу неъматдан замонавий тиббиётда ҳам кенг фойдаланилади. Унинг таркибида саломатлик учун зарур бўлган олма ва шовул кислотаси, турли дармондорилар жуда кўп.

Аёллар касаллигини даволашда у энг ишончли доридир. Бачадондаги иллатларни йўқотишда унга тенг келадиган неъмат йўк, десак муболаға бўлмайди. Шунингдек, астма ва қон туфлашда, меъда заифлиги, ич оғриқлар, ҳикичоқда фойдалидир.

Равочнинг сиқиб олинган суви кўриш қувватини оширади. Сафроли ич кетишда, айниқса, қизамиқ ва чечакка наф қилади.

Илдизи сиркага қўшиб суртилса, сепкага ва терридаги яралардан қолган доғларни кеткази.

Саховат

ҳамширалари хизмат кўрсатяпти. Улар томонидан кам таъминланган, ижтимоий ҳимояга муҳтож ногирон қарияларга 18555 маротаба тиббий, 7665 маротаба ижтимоий ёрдамлар кўрсатилди

дейди жамиятнинг Тошкент шаҳар ташкилоти раиси Умида Муҳамедова. — Унда оиланинг мазмун-моҳияти, фертил ёшидаги аёллар ўртасида репродуктив саломатлик ва ёш оилалар ўртасида гиёҳвандлик, тамаки маҳсулотларини организмга салбий таъсири, балоғатга етмаган қизларни эрта турмушга бериш каби

беғараз донорликни ривожлантириш, ўқув муассасаларида бошланғич ташкилотларни тузиш, кўнгилчиларни жамият сафига қабул қилиш ишлари йўлга қўйилган.

Ҳозирги кунда 16 та олий ўқув юртида, 48 фоиз коллеж ва академик лицейларда Қизил Ярим Ой жамиятининг бошланғич ташкилотлари тузилган бўлиб, талаба-ёшлар ўз ихтиёри билан жамият аъзолигига қабул қилинган.

Маълумки, Жамиятнинг Тошкент шаҳар ташкилоти фаолиятини моддий жиҳатдан қўллаб-қувватлаш мақсадида ҳар йили пойтахт ҳудудида ташкилот ҳисобига хайрия йиғиш ўн кунлиги ўтказилади. Гарчи, бй йилги хайрия ўн кунлиги феврал ойида якунланган бўлсада, жамият томонидан инсонпарварлик йўлида амалга оширилаётган кўп қиррали эзгу ишлар йил мобайнида давом этади.

Комила
БОЙМУРОВОВА,
«Ishonch» мухбири

МУНАВВАР ДИЛЛАР

Шу билан бирга, аҳолини турли фавқулодда вазиятларга тайёрлаш; шошилиш тиббий ёрдам кўрсатиш кўникмаларини шакллантириш, халқаро қидирув хизматини ташкил этишга ёшларни жалб қилиш, уларнинг халқаро гуманитар-ҳуқуқий билимларини ошириш, соғлом турмуш тарзини тарғиб этиш борасидаги ишлар эътирофга лойиқ.

Ўзбекистон Қизил Ярим Ой жамиятининг Тошкент шаҳар ташкилоти бўйича 16 нафар «Меҳр-шафқат»

ҳамда дори-дармонлар билан таъминланди. Шунингдек, 41 нафар қария шифоналарда соғломлаштирилди. Ёрдамга муҳтож оилалар ва бахтсиз ҳодиса натижасида зарар кўрган 9 та оилага жамият ҳисобидан 38 млн. 935 минг 600 сўмлик ёрдам кўрсатилди.

— Жойларда аҳолининг репродуктив саломатлигини мустаҳкамлаш, соғлом бола туғилиши, жисмоний ва маънан етук авлодни шакллантириш юзасидан қатор учрашув ва давра суҳбатлари ўтказяпмиз, —

мавзулар мутахассислар иштирокида ташкил қилинмоқда. Маҳалла ва олийгоҳларда, касб-хунар коллежи, академик лицей ва мактабларда ОИТС бўйича 77 та, беғараз донорлик бўйича 48 та, сил касаллиги профилактикаси бўйича 46 та семинар ва давра суҳбатлари ўтказилди.

Таъкидлаш жоизки, Жамият Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги билан ҳамкорликда ёшлар ўртасида инсонпарварлик ҳуқуқларини тарғиб қилиш,

ҲУРМАТЛИ ТАДБИРКОР ВА ИШБИЛАРМОНЛАР!

Ўзбекистон Республикаси Давлат мулки қўмитаси Тошкент шаҳар бошқармаси томонидан 2013 йил 19 апрелда ўтказиладиган тўғридан-тўғри музокараларни олиб бориш йўли (оммавий оферта) билан сотиладиган давлат объектларини сотиб олишга таклиф этади.

Объектни сотиб олиш шартлари қуйидагича:

- энг юқори сотиб олиш баҳосини таклиф этиш;
 - энг камида иловада келтирилган миқдорда инвестиция киритиш мажбуриятини олиш;
 - янги ишчи ўринлари ташкил этиш;
 - сотиб олиш тўлови ва инвестиция киритишни қисқа муддатларда амалга ошириш.
- Савдоларда қатнашиш учун тақдим этиладиган ҳужжатлар:
- сотувчининг банк ҳисоб рақамига объектнинг бошланғич нархидан 15% дан кам бўлмаган гаров суммаси;
 - таклифлар ва керакли ҳужжатлар солинган ва муҳрланган конвертлар, икки нусхада.

Савдо голибига савдо кунидан бошлаб йигирма кун муддат ичида олди-сотди шартномасини имзолаш шarti юклатилади.

Савдоларда иштирок этиш учун талабгорлардан аризаларни қабул қилиш оферта савдосига 3 соат қолганда тўхтатилади.

Музокаралар 2013 йил 19 апрел куни соат 16:00 да Тошкент шаҳри, Миробод тумани, Амир Темур шоҳ кўчаси, 16-«А» уй манзилида ўтказилади. Ушбу куни савдолар бўлмаган тақдирда, 2013 йилнинг 26 апрел, 3,17, 31 май кунлари ҳамда 14,21 июн кунлари соат 16:00 да Тошкент шаҳри, Миробод тумани, Амир Темур шоҳ кўчаси, 16-«А» уй манзилида ўтказилади.

Мурожаат учун телефонлар: 233-22-98, 233-22-83.

Оммавий оферта савдоларига чиқарилаётган давлат объектлари рўйхати

№	Объект номи	Бино ва иншоотлар майdonи (кв.м.)	Объект манзили	Балансда сакловчи	ПК/ВМК	Савдога чиқарилган бошланғич нархи	Инвестиция мажбурияти (сўм)	Инвестиция киритиш муддатлари
1	Бино ва иншоотлар	8 204,00	Тошкент шаҳри, Олмазор тумани, Кичик халка йўли (Низов) кўчаси, 1-уй манзилида	Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси тизимидаги Зоология институти	25.04.2012. ПК-1743	7 317 811 400,00	2 195 343 420,00	1 йил
2	Қурилиш тугалланмаган поликлиника биноси	9 886,00	Бектемир тумани, Бектемир (Собит Сувай) дахаси, Чо Мен Хи кўчасида	Тошкент шаҳар ҳокимияти "Ягона буюртмачи хизмати инжиниринг" компанияси	6.07.2012 №199	1 049 271 287,00	1 049 271 286,00	1 йил
2	9 қаватли бинонинг 1 қаватига таъаб қурилган бино	1 044,00	Тошкент шаҳри, Шайхонтоҳур тумани, А.Қодирий кўчаси, 35-уй	Тошкент шаҳар ҳокимияти Бинолардан фойдаланиш департаменти	25.04.2012. ПК-1743	1 294 168 500,00	1 йил муддат ичида энг кўп миқдорда инвестиция киритиш шarti билан.	

ҲУРМАТЛИ ТАДБИРКОР ВА ИШБИЛАРМОНЛАР!

Ўзбекистон Республикаси Давлат мулки қўмитаси Тошкент шаҳар бошқармаси томонидан 2013 йил 22 апрелда ўтказиладиган тўғридан-тўғри музокараларни олиб бориш йўли (оммавий оферта) билан сотиладиган давлат объектларини сотиб олишга таклиф этади.

Объектни сотиб олиш шартлари қуйидагича:

- энг юқори сотиб олиш баҳосини таклиф этиш;
 - энг камида иловада келтирилган миқдорда инвестиция киритиш мажбуриятини олиш;
 - янги ишчи ўринлари ташкил этиш;
 - сотиб олиш тўлови ва инвестиция киритишни қисқа муддатларда амалга ошириш.
- Савдоларда қатнашиш учун тақдим этиладиган ҳужжатлар:
- сотувчининг банк ҳисоб рақамига объектнинг бошланғич нархидан 15% дан кам бўлмаган гаров суммаси;
 - таклифлар ва керакли ҳужжатлар солинган ва муҳрланган конвертлар, икки нусхада.

Савдо голибига савдо кунидан бошлаб йигирма кун муддат ичида олди-сотди шартномасини имзолаш шarti юклатилади.

Савдоларда иштирок этиш учун талабгорлардан аризаларни қабул қилиш оферта савдосига 3 соат қолганда тўхтатилади.

Музокаралар 2013 йил 22 апрел куни соат 16:00 да Тошкент шаҳри, Миробод тумани, Амир Темур шоҳ кўчаси, 16-«А» уй манзилида ўтказилади. Ушбу куни савдолар бўлмаган тақдирда, 2013 йилнинг 29 апрел ҳамда 6, 13, 20, 27 май кунлари соат 16:00 да Тошкент шаҳри, Миробод тумани, Амир Темур шоҳ кўчаси, 16-«А» уй манзилида ўтказилади.

Мурожаат учун телефонлар: 233-22-98, 233-22-83.

Оммавий оферта савдоларига чиқарилаётган давлат объектлари ва улушлари рўйхати

№	Объект номи	Бино ва иншоотлар майdonи (кв.м.)	Объект манзили	Балансда сакловчи	ПК/ВМК	Савдога чиқарилган нархи	Инвестиция мажбурияти (сўм)	Инвестиция киритиш муддатлари
1	ТТЗ ОАЖ тасарруфида булган, "Гушт-сут" савдо дукони	239,00	Мирзо Улугбек тумани, Аҳмад Юғнакий мавзеси, 33а-уй	"ТТЗ" ОАЖ	4.04.2008 №830	173 983 642,43	29 000 000	1 йил
2	Физикалар уйи	2 590,00	Мирзо Улугбек тумани, Улугбек шаҳарчаси	Ядро физикаси институти	7.09.2009 №256	1 656 605 811,95	276 500 000	1 йил
3	Лаборатория биноси	1 245,00	Мирзо Улугбек тумани, Дурмон йўли кўчаси, 33-уй	Электроника институти	7.09.2009 №256	1 042 420 915,74	174 000 000	1 йил
4	Ошхона биноси	534,00	Мирзо Улугбек тумани, Дурмон йўли кўчаси, 29-уй	Энергетика ва автоматика	7.09.2009 №256	454 427 818,20	76 000 000	1 йил
5	Ерданчи биноси	121,00	Мирзо Улугбек тумани, Дурмон йўли кўчаси, 29-уй	Энергетика ва автоматика	7.09.2009 №256	84 451 635,44	14 500 000	1 йил
6	Ерданчи биноси	40,00	Мирзо Улугбек тумани, Дурмон йўли кўчаси, 29-уй	Энергетика ва автоматика	7.09.2009 №256	33 892 931,86	6 000 000	1 йил
7	Ишлаб чиқариш биноси (қурилиш тугалланмаган бино)	8 231,00	Юнусобод тумани, Соҳабкор кўчаси, 2-уй	Математика ва инф. тех. Институти	7.09.2009 №256	3 499 609 262,00	1 050 000 000	3 йил
8	"Tayyorlov savdo" МЧК	28,91% давлат улуши	Олмазор тумани, М.Садинов кўчаси, 88-уй		12.08.2011 №233	1 486 370 095,00		

«Surxondaryo mulk markazi» MChJ бошланғич баҳоси босқичма-босқич ошиб бориш тартибида ўтказиладиган аукцион савдосига таклиф этади!

Савдога Сурхондарё вилоят давлат автокорхоналарини тугатиш ва қайта ташкил этиш бўйича ҳудудий комиссиянинг 2012 йил 15 февралдаги №4-сонли қарорига асосан Денов туманидаги № 2516 давлат автокорхонаси балансида бўлган қуйидагилар қўйилмоқда.

1. Зил 431610 русумли д/р 19 AD 575 бўлган, 1979 й и/ч, таъмир талаб автомашина. **Б/б 11 757 000 сўм.**
2. Зил 431610 русумли д/р 19 AD 577 бўлган, 1980 й и/ч, таъмир талаб автомашина. **Б/б 11 757 000 сўм.**
3. Зил 431610 русумли д/р 19 AF 699 бўлган, 1984 й и/ч, таъмир талаб автомашина. **Б/б 11 757 000 сўм.**
4. Зил 431610 русумли д/р 19 AD 585 бўлган, 1982 й и/ч, таъмир талаб автомашина. **Б/б 11 757 000 сўм.**
5. Зил 431610 русумли д/р 19 AD 588 бўлган, 1986 й и/ч, таъмир талаб автомашина. **Б/б 11 757 000 сўм.**
6. Зил 431610 русумли д/р 19 AD 590 бўлган, 1981 й и/ч, таъмир талаб автомашина. **Б/б 11 757 000 сўм.**
7. Зил 431610 русумли д/р 19 AD 554 бўлган, 1984 й и/ч, таъмир талаб автомашина. **Б/б 11 757 000 сўм.**
8. Зил 431610 русумли д/р 19 AD 594 бўлган, 1983 й и/ч, таъмир талаб автомашина. **Б/б 11 757 000 сўм.**
9. Зил 431610 русумли д/р 19 AD 605 бўлган, 1983 й и/ч, таъмир талаб автомашина. **Б/б 11 757 000 сўм.**
10. Зил 431610 русумли д/р 19 AF 663 бўлган, 1984 й и/ч, таъмир талаб автомашина. **Б/б 11 757 000 сўм.**
11. Зил 431610 русумли д/р 19 AF 677 бўлган, 1980 й и/ч, таъмир талаб автомашина. **Б/б 11 757 000 сўм.**
12. Зил 431610 русумли д/р 19 AF 683 бўлган, 1983 й и/ч, таъмир талаб автомашина. **Б/б 11 757 000 сўм.**
13. Зил 431610 русумли д/р 19 AF 690 бўлган, 1981 й и/ч, таъмир талаб автомашина. **Б/б 11 757 000 сўм.**
14. Зил 431610 русумли д/р 19 AF 701 бўлган, 1984 й и/ч, таъмир талаб автомашина. **Б/б 11 757 000 сўм.**
15. Зил 431610 русумли д/р 19 AF 702 бўлган, 1980 й и/ч, таъмир талаб автомашина. **Б/б 11 757 000 сўм.**
16. Зил 431610 русумли д/р 19 AD 756 бўлган, 1982 й и/ч, таъмир талаб автомашина. **Б/б 11 757 000 сўм.**
17. Зил 431610 русумли д/р 19 AD 757 бўлган, 1980 й и/ч, таъмир талаб автомашина. **Б/б 11 757 000 сўм.**
18. Зил 431610 русумли д/р 19 AD 596 бўлган, 1980 й и/ч, таъмир талаб автомашина. **Б/б 11 757 000 сўм.**
19. Зил 431610 русумли д/р 19 AD 597 бўлган, 1980 й и/ч, таъмир талаб автомашина. **Б/б 11 757 000 сўм.**
20. Зил 431610 русумли д/р 19 AF 678 бўлган, 1982 й и/ч, таъмир талаб автомашина. **Б/б 11 757 000 сўм.**
21. Зил 431610 русумли д/р 19 AF 680 бўлган, 1986 й и/ч, таъмир талаб автомашина. **Б/б 11 757 000 сўм.**
22. Зил 431610 русумли д/р 19 AF 695 бўлган, 1983 й и/ч, таъмир талаб автомашина. **Б/б 11 757 000 сўм.**
23. Зил 431610 русумли д/р 19 AF 672 бўлган, 1982 й и/ч, таъмир талаб автомашина. **Б/б 11 757 000 сўм.**
24. ГАЗ 2411 русумли д/р 19 AD 462 бўлган, 1986 й и/ч, таъмир талаб автомашина. **Б/б 1 502 000 сўм.**
25. Камаз-5410 русумли д/р 19 AG 570 бўлган, 1984 й и/ч, таъмир талаб автомашина. **Б/б 15 077 000 сўм.**
26. Зил 441510 русумли д/р 19 AG 562 бўлган, 1988 й и/ч, таъмир талаб автомашина. **Б/б 10 162 000 сўм.**
27. Зил 441510 русумли д/р 19 AF 689 бўлган, 1989 й и/ч, таъмир талаб автомашина. **Б/б 10 162 000 сўм.**
28. Камаз-5511 русумли д/р 19 AG 545 бўлган, 1988 й и/ч, таъмир талаб автомашина. **Б/б 18 252 000 сўм.**
29. Камаз-5511 русумли д/р 19 AG 552 бўлган, 1985 й и/ч, таъмир талаб автомашина. **Б/б 18 252 000 сўм.**

Аукцион савдоси 2013 йил 12 апрел куни соат 11:00 да Денов тумани Туркистон кўчаси, 34-уй 2516-автокорхона биносида бўлиб ўтади. Талабгорлардан аризалар расмий иш кунлари соат 10:00 дан 16:00 гача қабул қилинади (13:00 дан 14:00 гача тушлик вақти). Аризаларни қабул қилишнинг охириги муддати: 2013 йил 10 апрел куни соат 16:00.

Талабгорлар мулк бошланғич баҳосининг 10 фоизидан кам бўлмаган миқдорда закалат пулини тўлов ҳужжатида ижро ҳужжати ва санасини кўрсатган ҳолда SMM МЧЖнинг ХОАББ «Тарстбанк» Термиз шаҳар филиалидаги қуйидаги ҳисоб рақамига тўлашлари шарт: х/р 20208000904941294001, МФО 01063, ИНН: 302125729.

Манзил: Сурхондарё вилояти, Термиз шаҳар, Ф.Хўжаев кўчаси 32-уй, «Тадбиркорлар маркази» биноси.

25 октябр 2011 йилдаги реестр рақами 972-сонли гувоҳнома.

Ўтганларнинг охириати обод булсин

Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси Кенгаши ҳамда «Ishonch» ва «Ishonch-Доверие» газеталари тахририяти жамоалари «Ishonch» газетасининг Бош муҳаррир ўринбосари Зайниддин Рихсиевга синглиси

Саида КОМИЛЖОНОВАнинг вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Давлат муассасалари ва жамоат хизмати ходимлари касаба уюшмаси Урганч шаҳар кенгаши жамоаси Миллий Хавфсизлик Хоразм вилоят бошқармаси касаба уюшма қўмитаси раиси Мехрибон Исчановага онаси

Галина ИСЧАНОВАнинг вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Янгиланиш фасли бободехқонни кенг дала-лар, боғу роғларга чорлагани каби барча катта-ю кичик жониворларни ҳам она заминда ўз ризқини топиш учун ҳаракатга келтиради.

БАҲОРИЙ ЖЎШҚИНЛИК

Борлиқнинг яшаргани, баҳорнинг гўзаллигидан илҳомланган маърифат аҳли меҳнат қилаётган қайси бир таълим муассасасига борманг, ҳар бирида байрам шукуҳига гувоҳ бўласиз. Айниқса, келинчак фаслнинг турфа сарполарини кўз-кўз қиладиган Наврўз кунлари мактабларда кенг нишонланмоқда. Ушбу байрам тадбирлари ўқувчиларни фаоллаштириб, педагогларни ўз ишига янада ижодкорона ёндашишга ундамоқда.

Пойтахтимизнинг Олмазор туманидаги 29-мактабнинг бошланғич синф ўқитувчиси Муаттар Саидахмедова ҳам ўқувчилари қуршовида баҳорий жўшқинлик билан фаолият олиб бормоқда.

Икром ҲАСАНОВ олган суратлар

Гул фасли

Кўёш яқинроқдан берса меҳрини,
Кўрсатар табиат ажиб сеҳрини.
Меҳрдан юмшайди бағри осмоннинг,
Шитирлаб ювади ёмғир ҳар ённи.

Кўёш ерга яқин келгани замон,
Дехқон шошилади кенг дала томон.
Шу она тупроқда кўчат ундирар,
Баҳор келганини гуллар билдирар.

Болалар қувониб ўйнайди «читтак»,
Баланд-баландларга учириб варрак.
Барчанинг кўнглида шукрона, тилак,
Барчаси бетимсол баҳордан дарак.

Назарини ташлаб етита малак,
Қаттакон қозонда пишар сумалак.
Момолар сайлдак қолмаган зинҳор,
Шунчалар соғиндик, биз сени баҳор.

Санобар ИУЛДОШЕВА

Қатралар

СУРУР

Аёл борки, олам мунаввар, — дейишади.
Ҳа, улар ҳаётнинг кўрки, хусни-жамоли.

Тонгдан ҳам эртароқ туриш уларга одат. Оила юмуши-ю, ташвишларини елкаларига олишган. Яқинлари кўнглида, фарзандлари кулгиларида яшайди улар. Бахтни шунда деб билишади.

Баҳор ҳам аёлларга бош эгади. Оламни ранг-баранг гулларга буркайди. Аёллар қалбидан жой олишни истайди. Ўрик, олма, бодом дарахтлари бодраб-бодраб гуллаб, аёллар билан хусн талашади. Ялпиз-у майсалар, бойчечак-у лолақизғалдоқлар ҳам майин эсган шамолда тебраниб-тебраниб таъзим қилишади. Сўзсиз, имосиз салом беришади.

Аёллар табиатан нозик, кўнгиллари нозли, боқишлари ундан-да нозлироқ.

Қарашлари мулойим, сўзлари жарангдор, кулгилари кўнгироқ. Гулгун чехраларига қалдирғоч қанот қора қошлари ярашиб туради. Сарв қоматлари-ю, узун сумбул сочларига мухлис бўласиз. Бир боқишда хаёлингизни олади, қалбингизни ўғирлайди. Сезмай қоласиз.

Тонг янада ёрқинроқ, гўзал ва мафтункор, яшаш янада завқли кўринади шу куни. Тоғ-тоғ совға-ю, бойликлар аёллар кўнглини ололмаслиги мумкин. Аммо бир оғиз ширин сўз, оддий бир тилак, самимий табассум кифоя уларга. Оила тинчлиги, қувончи бебаҳо совға, бебаҳо бойлик аёлларга.

Кўнгил байрами бу — аёллар байрами.

КАПАЛАКЛАР

Капалаклар одамлардан меҳрибон...

Муҳаммад Юсуф

Кўёшли кунларда гулзорлар узра капалаклар ўйноқлаб учишади. Бир-бирларини қувлаб ўйнашади. Одамлар уларни кўриб завқланиб, роҳатланишади...

Яхши одамлар ҳамиша капалакларга ҳавас қилиб яшашади. Болақайлар ка-

палаклар ортидан чопқиллаб югуришади. Севишганлар капалакларни, айниқса, кўпроқ қадрлашади. Шеърлар ёзиб ёниб-ёниб куйлашади, ширинширин хаёлларга фарқ бўлишади, капалакларга боқиб.

Капалаклар — гулзор-

лар боғбони. Ранг-баранг гулларсиз яшай олишмайди. Эрта-ю кеч улар хушрўй гуллар билан.

Улар одамлар эккан райҳон-жамбилларга кўнишиб, ором олишади. Лекин... баъзан ҳадик билан учишади, гул шоҳларига ҳадик билан кўнишади. Хайратланасиз: «Наҳотки, шу беозорларни ҳам кўролмаслар бор?..»

ЖИЙДА ГУЛИ

Баҳорда жийда дарахти қийғос гуллайди, хуснкор бўлади.
Жийда гули ҳиди борлиқни тутати...

Жийда шарқираб оқиб турган ариқ бўйларида ўсади, ҳовлиларда бўй кўрсатади. Жуфт-жуфт ҳолда, бир-бирларига ҳамдарад бўлиб ўсишади. Жийда дарахтини аёлга ўхшатишади. Боши доимо куйи туради. Хуснини ҳеч қачон ҳеч кимга кўз-кўз қилмайди. Кўрганлар эса ўз-ўзидан унга ошиқ.

Гуллаганда янада чиройли кўринади. Майда барглари майин эсган шамолда аста-аста тебранади. Узоқ, кўринмас жой-

да бўлса ҳам жийда гулининг ҳиди димоқни топади. Юракни қитиқлайди. Кўнгилни сархуш қилади...

Чаккаларига жийда гулини тақиб олган қизларни кўрган йигитлар сеҳрланиб қолишади, қизларнинг лоларанг юзлари, жийда гули ҳиди ром этади уларни.

Жийда — жаннатдан тўхфа, муаттар ҳиди жаннатники. Жийда ўсган жойлар — жаннат.

ЁМҒИР

Баҳор — келинчак фасл. Кўйлаги — кўклам. Баҳорнинг алдамчи иссиғига ишонган бодом, ўрик, олча новдалари шошиб-шошиб гуллашади. Улар шу қадар чиройлики, баҳор акси кўринадиларда. Ариқ бўйларидаги майсалар ҳам жонланиб қолади.

Улар баҳорни кутишган, ёмғирни соғинишган. Умидлари фақат ёмғирдан...

Майин ёмғир томчилар эса тезлашгандан-тезлашади. Ўз кучларини она ерга кўрсатмоқчи бўлишади. Томлардан ёмғир сувлари шовуллаб тушади. Ҳатто уй деразаларига ҳам шиддат, зарб билан урилади, томчилар.

Айниқса, болалар баҳор ёмғирини яхши кўришади.

Юз-кўзлари, сочлари шалоб-бо бўлса ҳам писанд қилишмайди. Бир-бирларини қувалаб-қувалаб ўйнашади. Ёмғирдан завқланишади.

Кексалар қувончи оламни тутати:

— Ёмғир ёғса, барака ёғади. Ризқ-рўзимиз — дон мўл бўлади, — дея шодла-

нишади. Шукроналар айтиб, қўлларини дуога очишади...

Баҳор ёмғири эса тинмай, шитоб билан ёғади, ёғаверади...

Абдурахим БОЗОРБОЕВ,
Марҳамат тумани

Газетанинг навбатдаги соли
19 март шешанба куни чиқади

O'zbekiston kasaba uyushmalari Federatsiyasi

Muassis:
O'zbekiston kasaba uyushmalari Federatsiyasi

Bosh muharrir o'rinbosari:
Zayniddin Rixsiyev

Tahrir hay'ati:
Muhammad Ali Ahmedov, Oksana Belausova, Dovud Madiyev (Bosh muharrir o'rinbosari), Baxtiyor Mahmudaliyev, Sog'indiq Niyetullayev, Eson Rajabov, Jahongir Sharofboyev (Mas'ul kotib).

2007-yil 11-yanvarda O'zbekiston Matbuot va axborot agentligida 0116-raqam bilan ro'yxatga olingan.
ISSN 2010-8002

Газета ёшайт усулда, A3 formatida basildi. Harbiy 4-sonliq tashqi.

Bo'limlar:
Kasaba uyushmalari hayoti — 256-87-63, Huquq va xalqaro hayot — 256-64-69, Milliy-ma'naviy qadriyatlar va sport — 256-82-79, Xatlar va muxbirlar bilan ishlash — 256-85-43, Reklama va e'lonlar — 256-87-73.

Viloyatdagi muxbirlar:
Andijon +998 91 141-27-70; Buxoro +99893 653 50 81; Sirdaryo +998 90 999 58 30; Jizzax +998 94 418-67-49; Navoiy +998 94 226-28-84; Namangan +998 90 260-50-77; Samarqand +998 93 352-50-87; Surxondaryo +998 95 502-16-68; Farg'ona +998 90 583-49-79; Qoraqalpog'iston Respublikasi va Xorazm +998 90 719-48-00; Qashqadaryo +998 91 467-30-01.

Manziliimiz:
100165, Toshkent shahri, «Buxoro» ko'chasi, 24-uy

Nashr ko'rsatkichi:
133

Газета haftaning sekinlash payshamba vashanba kunlari chiqadi. Satuyda birinchi nashr.

Navbatchi muharrir:
A. Toshiev

Navbatchi:
N. Mahamov
Musahhirlar:
S. Shodiyeva

Bosilishga topehirish vaqti — 21.00
Topshirildi — 21.10

E-mail: shonch2012@gmail.com